

**RĪGAS PLĀNOŠANAS REĢIONA
ATTĪSTĪBAS UZRAUDZĪBAS ZIŅOJUMS 2008**

RĪGAS PLĀNOŠANAS REĢIONA
ATTĪSTĪBAS UZRAUDZĪBAS
ZIŅOJUMS 2008

RĪGAS PLĀNOŠANAS REĢIONS
RĪGA 2008

SATURS

Ievads	4
1. Rīgas plānošanas reģiona attīstības procesi un tendences	6
1.1. Teritorijas	6
1.2. Iedzīvotāji un apdzīvojuma attīstība	7
1.3. Satiksmes attīstība	10
1.4. Saimniecības attīstība un teritorijas konkurētspēja	13
2. Rīgas plānošanas reģiona attīstības plānošana un attīstības nostādņu īstenošana	17
2.1. Valsts reģionālās politikas teritoriālā ietekme	17
2.2. Reģiona attīstības nostādnes	19
2.3. Teritorijas attīstības plānošanas dokumentu uzraudzība	20
2.4. Reģiona attīstības atbalsta pasākumu īstenošana	25
2.5. Teritoriālo datu sistēmas izveide	27
3. Rīgas plānošanas reģiona rīcības priekšlikumi	30
3.1. Aktuālie reģiona attīstības jautājumi	30
3.2. Veicamo pasākumu plāns	34
4. Pielikumi	37
4.1. Rīgas plānošanas reģiona pašvaldību teritorijas plānojumi un attīstības programmas	37
4.2. Rīgas reģiona vietējo pašvaldību reģionālas nozīmes attīstības projektu pārskats 2007.-2008.gadam	42
4.3. Rīgas plānošanas reģiona statistikas teritorijas	47

ATTĒLI

Attēli tekstā

<i>1.attēls.</i> Rīgas reģiona administratīvās teritorijas	7
<i>2.attēls.</i> Iedzīvotāju blīvums (2008.g.1.janvārī)	8
<i>3.attēls.</i> Pastāvīgo iedzīvotāju skaita izmaiņas (no 2003.g.1.janvāra līdz 2008.g.1.janvārim)	8
<i>4.attēls.</i> Apdzīvotās vietas	10
<i>5.attēls.</i> Transporta infrastruktūra	11
<i>6.attēls.</i> Rīgas centra sasniedzamība no pašvaldības administratīvā centra, braucot ar maršruta autobusu (2006.g.)	12
<i>7.attēls.</i> Rīgas centra sasniedzamība no pašvaldības administratīvā centra, braucot ar vieglo automašīnu (2006.g.)	13
<i>8.attēls.</i> Reģiona īpaši atbalstāmo pašvaldību teritorijas	17
<i>9.attēls.</i> Reģiona pašvaldību teritoriju plānojumu apstiprināšanas laiks	21
<i>10.attēls.</i> Reģiona pašvaldību teritoriju plānojumu grozījumu izstrāde	22
<i>11.attēls.</i> Reģiona pašvaldību attīstības programmu apstiprināšanas laiks	23
<i>12.attēls.</i> Reģiona attīstības dokumentu datu bāze	24
<i>13.attēls.</i> Vietējo pašvaldību reģionālas nozīmes projektu īpatsvars Rīgas reģiona attīstības prioritāšu kontekstā	26

Attēli pielikumos

<i>P1.attēls.</i> Attīstības programmu statuss	39
<i>P2.attēls.</i> Attīstības programmu apstiprināšanas laiks	39
<i>P3.attēls.</i> Attīstības programmu apstiprināšanas laiks jaunajā teritorijas administratīvajā iedalījumā	40
<i>P4.attēls.</i> Teritorijas plānojumu statuss	40
<i>P5.attēls.</i> Teritorijas plānojumu apstiprināšanas laiks	41
<i>P6.attēls.</i> Teritorijas plānojumu apstiprināšanas laiks jaunajā teritorijas administratīvajā iedalījumā	41
<i>P7.attēls.</i> Teritorijas plānojumu grozījumu statuss	42
<i>P8.attēls.</i> Teritorijas plānojumu grozījumu statuss jaunajā teritorijas administratīvajā iedalījumā	42
<i>P9.attēls.</i> Teritorijas plānojumu un grozījumu apstiprināšanas laiks	43
<i>P10.attēls.</i> Rīgas plānošanas reģiona statistikas teritorijas	47

Ievads

Reģiona attīstības uzraudzības ziņojums

2008. gada *Attīstības uzraudzības ziņojums (turpmāk - ziņojums)* ir pirmais šāda veida dokuments Rīgas plānošanas reģionā. Ziņojums tiek izstrādāts, pamatojoties uz Rīgas plānošanas reģiona attīstības padomes 2007.gada 2.novembra lēmumu Nr.25 „Par Rīgas plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentu monitoringu”.

Ziņojuma mērķis ir raksturot un novērtēt reģiona un tā teritoriju attīstības gaitu, izveidot priekšlikumus *Veicamo pasākumu plānam* reģiona koordinētai attīstībai, kas kalpo par pamatu lēmumu pieņemšanai reģiona attīstības atbalstam, uzraudzīt agrāk pieņemto lēmumu izpildi un teritorijas plānošanas dokumentu ieviešanu.

Ziņojumā novērtēta reģiona un tā teritoriju attīstības gaita atbilstoši vispārējiem reģionālās attīstības un politikas mērķiem un attīstības kritērijiem un rādītājiem, Rīgas plānošanas reģiona attīstības stratēģijas (2000.-2020.gadam), Rīgas plānošanas reģiona attīstības programmas (2005.-2011.gadam) un Rīgas plānošanas reģiona teritorijas (telpiskā) plānojuma (2005.-2025.gadam) nostādņām un vadlīnijām.

Ziņojuma uzdevumi:

- 1) Sniegt mārketingu nodrošinošu, koncentrētu reģiona raksturojumu;
- 2) Sniegt īsu pārskatu par galvenajiem attīstības procesiem reģionā;
- 3) Sniegt priekšlikumus reģiona plānošanas dokumentu aktualizēšanai;
- 4) Aprobēt pastāvīgas / ikgadējas reģiona attīstības uzraudzības darbības;
- 5) Izveidot uzraudzības ziņojuma formātu;
- 6) Piedāvāt veicamos pasākumus nākošajam uzraudzības periodam (gadam).

Ziņojums ir iecerēts kā ikgadējs Rīgas plānošanas reģiona attīstības uzraudzības pārskats. Paredzams, ka turpmākajos ikgadējos Rīgas plānošanas reģiona attīstības uzraudzības ziņojumos reģiona attīstības gaita papildus tiks novērtēta atbilstoši Rīgas plānošanas reģiona Attīstības padomes šajā ziņojumā piedāvātajam *Veicamo pasākumu plānam* /nodaļa 3.2./, kas savukārt būs saistīts ar reģiona funkcijām un budžeta struktūru.

Reģiona statuss un funkcijas 2008.gadā

Plānošanas reģioni Latvijā pastāv kā plānošanas sistēmas sastāvdaļa jau 10 gadus, bet to loma pašlaik nav stingri noteikta un tā vēl tiek veidota.

Sākotnēji Rīgas plānošanas reģions veidojās kā vietējo pašvaldību iniciatīva plānošanas uzdevumu koordinēšanai (1994. – 2003.g.). Tas iegūst jaunu, valsts noteiktu, statusu 2003.gadā. Reģiona attīstības politikas noteicēja un lēmējinstītūcija ir Attīstības padome. No 2001.gada līdz 2006.gadam galvenā reģiona izpildinstītūcija bija Attīstības aģentūra. Kopš 2006.gada - reģiona administrācija, kas ir valsts budžeta finansēta iestāde.

Plānošanas reģionam ir duāla daba - kā valsts institūcija tas pilda valsts deleģētos uzdevumus, kā pašvaldību pārvaldīta - pašvaldību rīcību koordinējošās funkcijas, īpaši kopēju attīstības plānošanas un projektu izstrādes jomā.

Kopš 2006.gada reģionam pakāpeniski palielinās veicamo funkciju skaits un apjoms. Galvenās funkcijas:

- 2008.gadā reģions no Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas pārņēmis vietējo plānojumu izvērtēšanu pēc to atbilstības tiesību aktu prasībām;
- līdzdalība valsts tiesību aktu projektu izvērtēšanā un atzinumu sagatavošanā;
- koordinācija un informācijas aprites nodrošināšana par finansējuma iespējām reģionā;
- reģiona teritorijas attīstības plānošana, kas ietver reģionālo plānošanas dokumentu – reģiona attīstības stratēģijas, reģiona telpiskā plānojuma, attīstības programmas pilnveidi, īstenošanu, uzraudzību.

Plānošanas reģiona turpmākā funkciju paplašināšanās paredzama cieši saistībā ar valsts administratīvo pārvaldes organizācijas reformu, bet pašlaik funkcijas, kas tiks deleģētas reģionam nav vēl skaidri definētas.

Reģiona attīstības uzraudzības ziņojuma sastāvs

1.nodaļa sniedz reģiona vispārējo raksturojumu, vienlaikus - informāciju par būtiskajām reģionu attīstības tendencēm pēdējo gadu laikā. 2. nodaļā ietverti reģiona attīstības dokumentos definētās nostādnes un attīstības orientieri 2009.-2012.gadam, kuru sasniegšanas kontekstā reģiona attīstības gaita tiek vērtēta, kā arī reģiona attīstības uzraudzības līdzekļi. 3. nodaļā tiek noteikti 1-3 turpmākajos gados galvenie, vispārējie un pēc reģiona funkcijām tiešie - risināmie reģiona attīstības jautājumi. Nodaļā ietverts veicamo pasākumu plāns nākošajam (2009.) gadam, kuru izpilde un efektivitāte ir vērtējama nākošajā uzraudzības ziņojumā, kā arī pasākumi vidēja termiņa budžeta plānošanas periodam (3 gadiem). To sagatavošana ir uzsākama 2009. gadā un finansējuma pieejamības gadījumā ir īstenojami.

1. Rīgas plānošanas reģiona attīstības procesi un tendences

1.1. Teritorijas

Plānošanas reģiona teritorija apstiprināta 25.03.2003. ar Ministru Kabineta noteikumiem Nr.133. Saskaņā ar Ministru kabineta 28.04.2004. noteikumiem Nr.271 "Par Latvijas Republikas statistiskajiem reģioniem un tajos ietilpstošajām administratīvajām vienībām", atbilstoši ES regulai (EK) Nr.1059/2003, Rīgas plānošanas reģions sastāv no diviem NUTS III līmeņa statistikas reģioniem – Rīgas un Pierīgas.

Rīgas reģionu (2008.gada novembrī) veido divu republikas nozīmes pilsētu – galvaspilsētas Rīgas un Jūrmalas un četru – Rīgas, Limbažu, Ogres un Tukuma rajonu administratīvās teritorijas, kā arī rajonos ietilpstošās 75 vietējās pašvaldības – 2 republikas nozīmes pilsētu, 10 pilsētu (tai skaitā 5 pilsētu ar lauku teritoriju), 16 novadu un 47 pagastu pašvaldības /1.attēls/. Rīgas plānošanas reģiona kopējā platība ir 10 352,6 km²; 16% no valsts teritorijas.

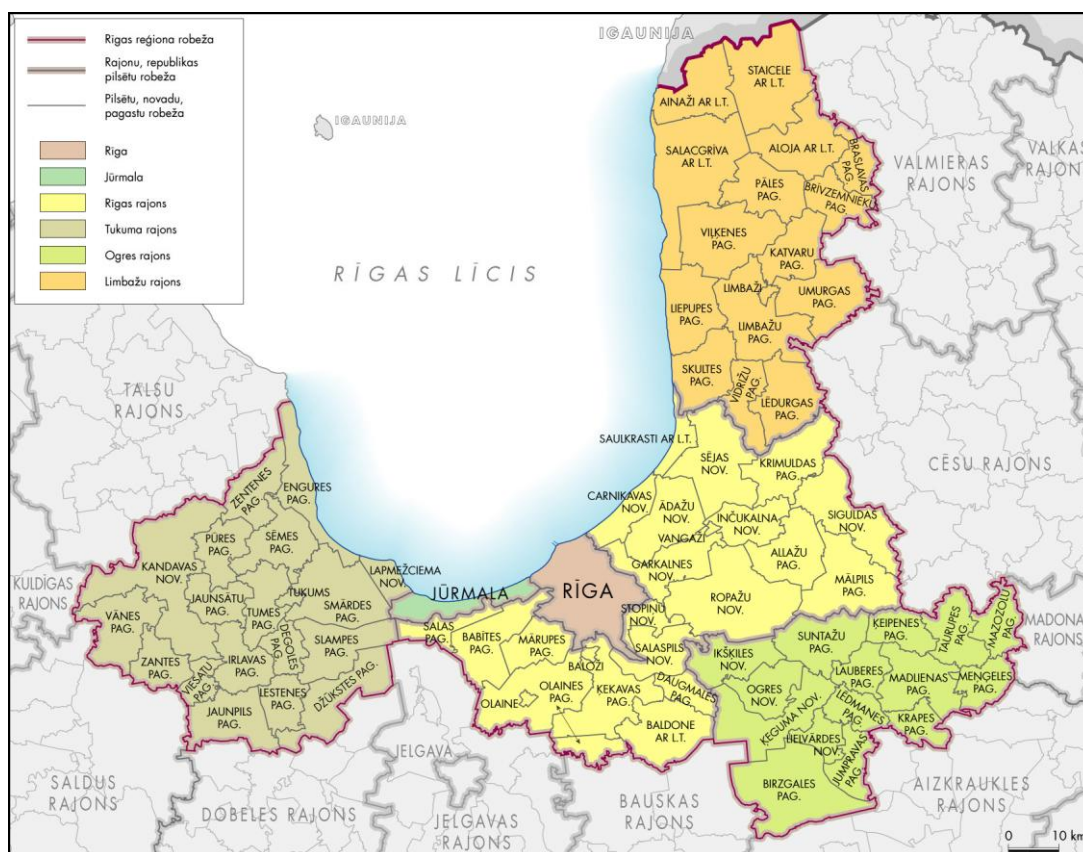
Rīgas plānošanas reģiona pašvaldības

<i>Administratīvās vienības</i>	<i>Vietējo pašvaldību skaits</i>	<i>Pašvaldību uzskaitījums</i>
Rīga	1	Rīga
Jūrmala	1	Jūrmala
Rīgas rajons	23	Baloži, Olaine, Vangaži, Saulkrasti ar l.t., Ādažu novads, Baldones novads, Carnikavas novads, Garkalnes novads, Inčukalna novads, Ropažu novads, Salaspils novads, Sējas novads, Siguldas novads, Stopiņu novads, Allažu, Babītes, Daugmales, Krimuldas, Ķekavas, Mālpils, Mārupes, Olaines, Salas pagasti
Limbažu rajons	16	Limbaži, Ainaži ar l.t., Aloja ar l.t., Salacgrīva ar l.t., Staicele ar l.t. Braslavas, Brīvēznieku, Katvaru, Lēdurgas, Liepupes, Limbažu, Pāles, Skultes, Umurgas, Vidrižu, Viļķenes pagasti
Ogres rajons	15	Ogres novads, Ikšķiles novads, Ķeguma novads, Lielvārdes novads, Birzgales, Jumpravas, Krapes, Ķeipenes, Lauberes, Lēdmanes, Madlienas, Mazozolu, Meņģeles, Suntažu, Taurupes pagasti
Tukuma rajons	19	Tukums, Kandavas novads, Lapmežciema novads, Degoles, Džūkstes, Engures, Irlavas, Jaunpils, Jaunsātu, Lestenes, Pūres, Sēmes, Slampes, Smārdes, Tumes, Vānes, Viesatu, Zantes, Zentenes pagasti

Rīgas reģiona republikas pilsētu un rajonu teritoriju platības

<i>Republikas pilsēta/ rajons</i>	<i>Teritorija, km²</i>	<i>Īpatsvars reģionā, %</i>
Rīga	307,2	3,0
Jūrmala	99,9	1,0
Rīgas rajons	3043,3	29,4
Limbažu rajons	2601,9	25,1
Ogres rajons	1843,2	23,7
Tukuma rajons	2457,1	17,8

Avots: CSP

1. attēls. Rīgas reģiona administratīvās teritorijas

1.2. Iedzīvotāji un apdzīvojuma attīstība

Iedzīvotāji

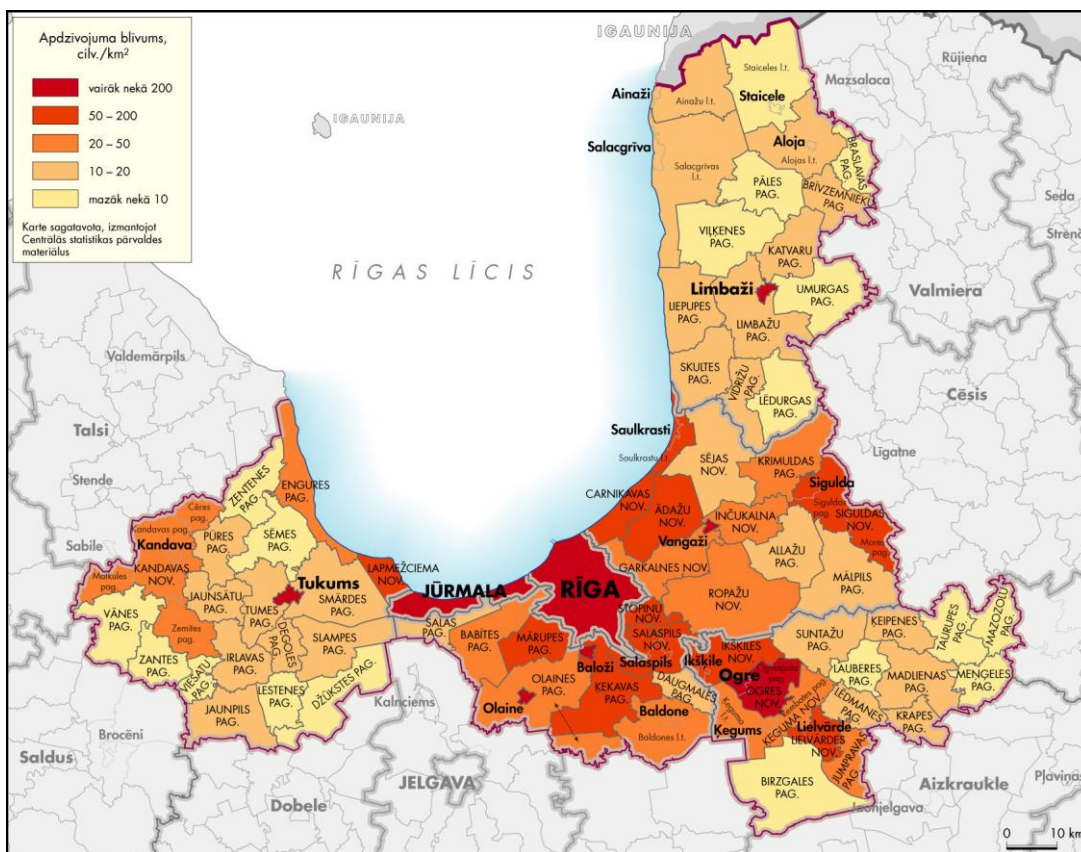
Rīgas reģionā 2008.gada sākumā dzīvoja gandrīz 1,1 milj. cilvēku vai 48% Latvijas iedzīvotāju (pilsētās – 950 tūkst., lauku apvidos – 150 tūkst.).

Vidējais apdzīvotības blīvums ir 105 cilv./km², bet reģiona centrālajā daļā (Rīga, Jūrmala, Rīgas rajons) – 280 cilv./km² - trīs reizes pārsniedz valsts vidējo /2.attēls/. Reģiona centrālā daļa ir tas Latvijas apvidus, kur iedzīvotāju koncentrācija samērojama ar rādītājiem, kas raksturo vairuma Eiropas valstu, tostarp Skandināvijas valstu, metropoļu reģionus.

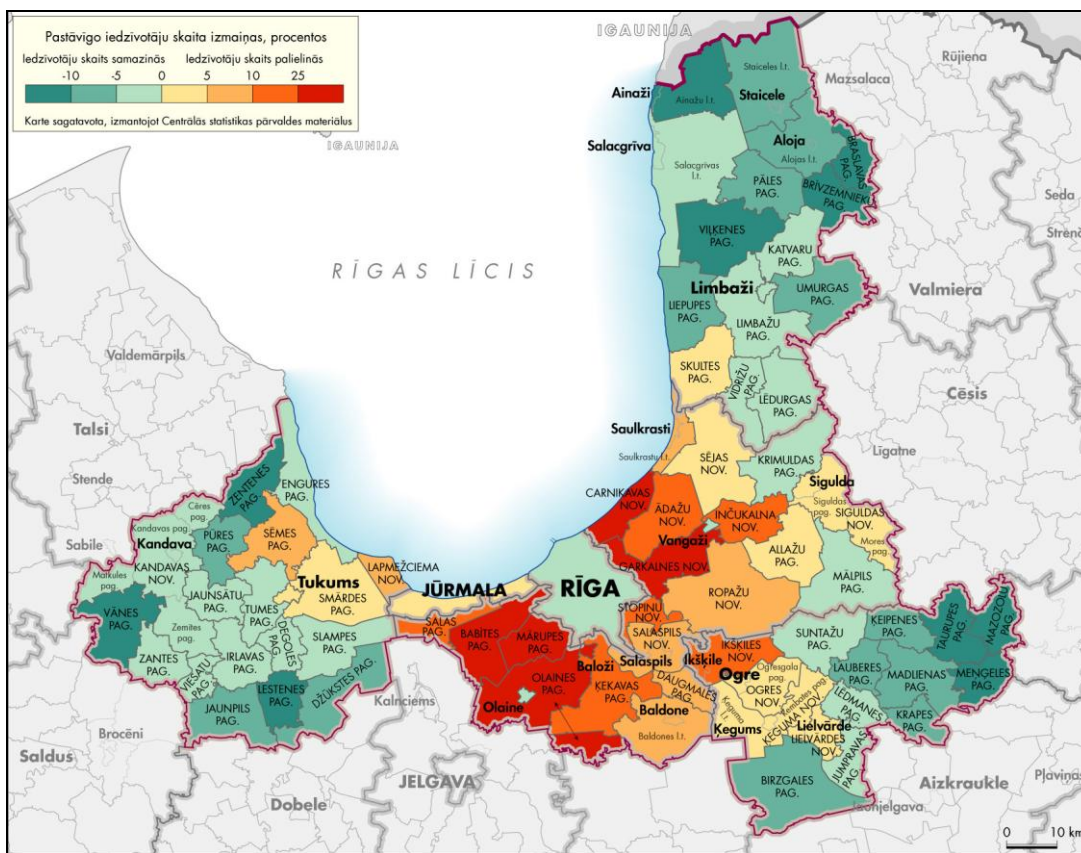
Darbspējas vecumā reģionā 2007.gadā bija 66 % iedzīvotāju, vecāki par darbspējas vecumu – gandrīz 21.0%. Demogrāfiskā slodze uz 1000 darbspējīgiem – 515, ir nedaudz zemāka nekā Latvijā vidēji – 535 (2007). 55 % no iedzīvotāju kopskaita ir sievietes.

Nacionālais sastāvs 2008.gada sākumā: latvieši – 48%; krievi - 39%. Mazākuma tautības – baltkrievi, ukraiņi, poļi, lietuvieši, igauņi u.c.

Pēdējos 5 gados iezīmējusies iedzīvotāju skaita stabilizēšanās tendence. 2003.gadā iedzīvotāju skaits pieaudzis vairāk nekā pusē Rīgas reģiona pašvaldību, tostarp 19 no 23 Rīgas rajona pašvaldībām, kā arī Jūrmalas pilsētā /3.attēls/. Rīgas iedzīvotāju skaits gadā vidēji samazinājies par 0,5%. Galvenais pieauguma avots ir iekšējā migrācija, dabiskais pieaugums ir izteikti negatīvs. Iedzīvotāju novecošanās process reģionā norit straujāk nekā vidēji valstī.

2.attēls. Iedzīvotāju blīvums (2008.g.1.janvārī)

3.attēls. Pastāvīgo iedzīvotāju skaita izmaiņas (no 2003.g.1.janvāra līdz 2008.g.1.janvārim)

Apdzīvojums

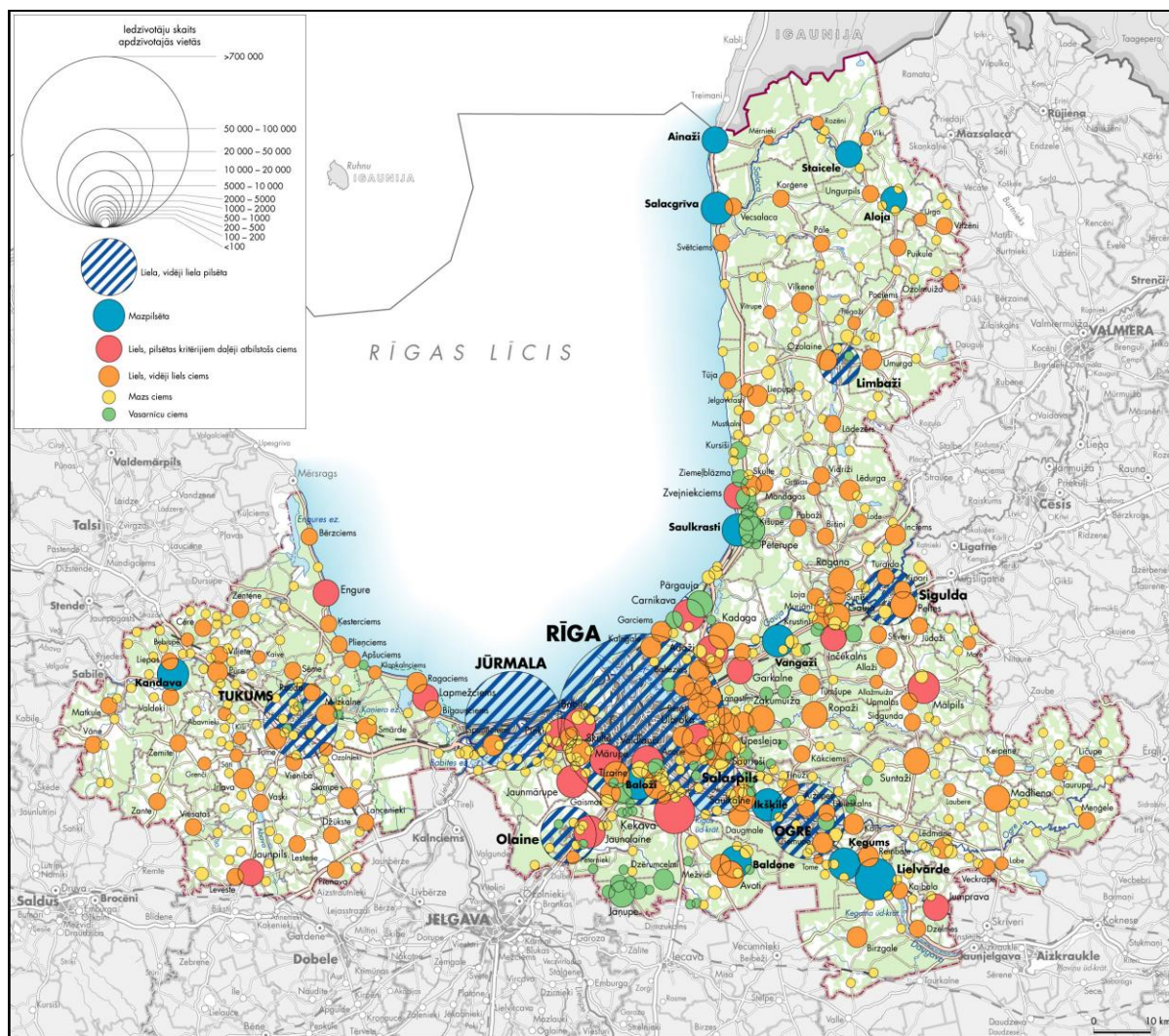
Iedzīvotāju struktūras un izvietojuma daudzveidība reģiona telpā /4.attēls/ vērtējama kā attīstības potenciāls, kā priekšrocība, kas rada labvēlīgus priekšnosacījumus daudzveidīgu saimniecisku, sabiedrisku un kultūras aktivitāšu attīstībai un intensīvai vērtību apmaiņai reģiona iekšienē.

Attīstības tendences. Iedzīvotāju skaits reģionā kopš 90-to gadu sākuma samazinājies straujāk nekā pārējos Latvijas reģionos. Ekonomiski aktīvo un nodarbināto cilvēku īpatsvars ir augstāks nekā Latvijā vidēji, savukārt reģistrēto bezdarbnieku – zemāks. Paredzams, ka iedzīvotāju skaits arī turpmāk samazināsies. Vienlaikus palielināsies iedzīvotāju skaits, kuri būs pārsnieguši likumā noteikto darbspējas vecumu. Šī tendence var jūtami ietekmēt reģiona tautsaimniecības attīstību.

Turpinās 1990-o gadu beigās sākusies attīstība - nekoordinēta jaunu apdzīvotu vietu attīstīšana Pierīgā vai arī neapbūvētajās atstarpēs abpus galvenajiem autoceļiem. Tas rada problēmas, risinot gan šo, gan citu, īpaši Rīgas, ūdensapgādes, kanalizācijas un transporta jautājumus, kā arī ekoloģiskās situācijas apdraudējumu un pasliktināšanos, piesārņojot augsni un ūdensteces/tīlpnes, un ainavisko vērtību zudumu, veidojoties nepārtrauktām apbūves zonām abpus maģistrālēm. Apdzīvojuma veidošana daudzviet nenotiek atbilstoši reģiona teritorijas plānojuma vadlīnijām.

Rīgas reģiona apdzīvotās vietas

<i>Administratīvais statuss</i>	<i>Iedzīvotāju skaits (2000)</i>	<i>Dominējošās funkcijas</i>	<i>Apdzīvoto vietu skaits</i>
Galvaspilsēta	764.300 (735.241 -2004.g.)	Pārvaldes, darījumu, ostas, ražošanas, transporta, komunikāciju, pakalpojumu, tūrisma, izglītības un kultūras	1
Republikas nozīmes pilsēta	55.700 (55.400 - 2004.g.)	Rekreācijas, kūrorta, pakalpojumu, ražošanas, "guļamistabas"	1
Pilsēta – rajona centrs	>20.000 10.000-20.000 <10.000	Pārvaldes, ražošanas, darījumu, pakalpojumu	1 1 1
Rajona pilsētas	>10.000 5.000-10.000 3.000-5.000 2.000-3.000 1.000-2.000	Pakalpojumu, ražošanas, darījumu, mājokļi	3 1 5 2 3
Lauku ciemi	>5.000 4.000-5.000 3.000-4.000 2.000-3.000 1.000-2.000 500-1.000 <500	Pārvaldes, pakalpojumu, ražošanas, darījumu	1 1 1 7 20 30 '''
Viensētu grupas ¹⁾	5-100	Visā reģiona lauku teritorijā	'''
Viensētas ¹⁾	1-10	Visā reģiona lauku teritorijā	'''
Vasarnīcu ciemi ¹⁾	50-1000	Rīgas, Tukuma un Limbažu rajonu piekrastes teritorijās, retāk citur ainaviski pievilcīgās vietās	...
Dārzkopības ciemi		Rīgas rajona, arī Limbažu rajona teritorijā, atsevišķi Tukuma un Ogres rajonā	
1990-2000-os gados radušās 1-2 ģimeņu savrupmāju un daudzdzīvokļu māju grupas – ciemi	Daļēji apdzīvoti, projektu stadijā, iecerēs	Mājokļi	100-120

4.attēls. Apdzīvotās vietas

1.3. Satiksmes attīstība

Satiksmes infrastruktūra

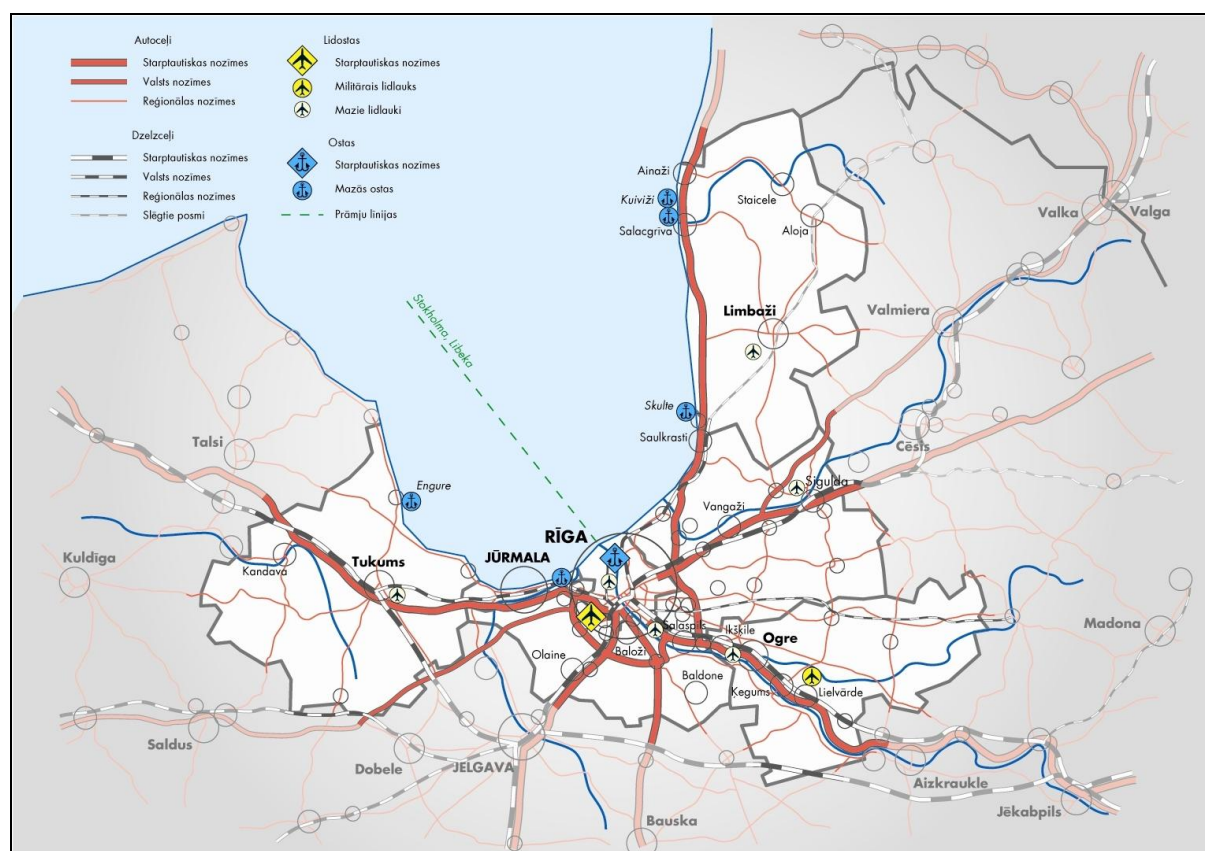
Rīgas reģions vienlaikus ir starptautiskais un valsts iekšējais pasažieru un kravu transporta krustpunkts. Reģionā krustojas Eiropas transporta maršruti un nozīmīgākās valsts un reģiona pasažieru un preču transporta plūsmas. Reģiona teritoriju šķērso gandrīz visi valsts galvenie autoceļi un svarīgākās dzelzceļa līnijas, reģionā atrodas starptautiskā lidosta „Rīga”, vairāki mazie lidlauki, Rīgas osta un četras mazās ostas /5.attēls/.

Autoceļi. Rīgas reģiona autoceļu tīkla pamatelementi ir no Rīgas izejoši radiāli valsts galvenie un 1.šķiras autoceļi. Svarīgākais Rīgas reģionu šķērsojošais starptautiskais transporta koridors ir TEN-T tīkla Austrumu-Rietumu koridors. Galvaspilsēta Rīga ir reģiona galvenais starptautiskais transporta mezgls, kur Austrumu-Rietumu koridors krustojas ar „Via Baltica” koridoru. Rīga ir arī reģiona pasažieru transporta plūsmu krustpunkts.

Dzelzceļa tīkls. Rīgas reģionā ir plašs radiāls dzelzceļa tīkls. Reģionu šķērso septiņas dzelzceļa līnijas, no tām četras elektrificētas. Sešas no tām krustojas Rīgas centrā. Šāda dzelzceļa tīkla struktūra nodrošina reģiona centram (Rīgai) radiālu sasaisti visu nozīmīgāko apdzīvojuma asu virzienos.

Cauruļvadi. Rīgas reģionu šķērso trīs maģistrālās cauruļvadu līnijas. Divas naftas produktu līnijas no Krievijas caur Rīgas reģionu iet uz Ventspili – jēlnaftas un naftas produktu vadi, kuri kopš 2001.gada tikpat kā netiek noslogoti.

Telekomunikācijas. Fiksētā publiskā telekomunikāciju tīkla modernizācijas rezultātā lielākais īpatsvars ir ciparu sistēmai pieslēgto abonētu līnijām. Mobilo telefonu lietotāju skaits pastāvīgi palielinās un sastāda aptuveni 70%. Interneta pakalpojumus ikdienā izmanto 65-70% Rīgas reģiona iedzīvotāju.

5. attēls. Transporta infrastruktūra

Sasniedzamība

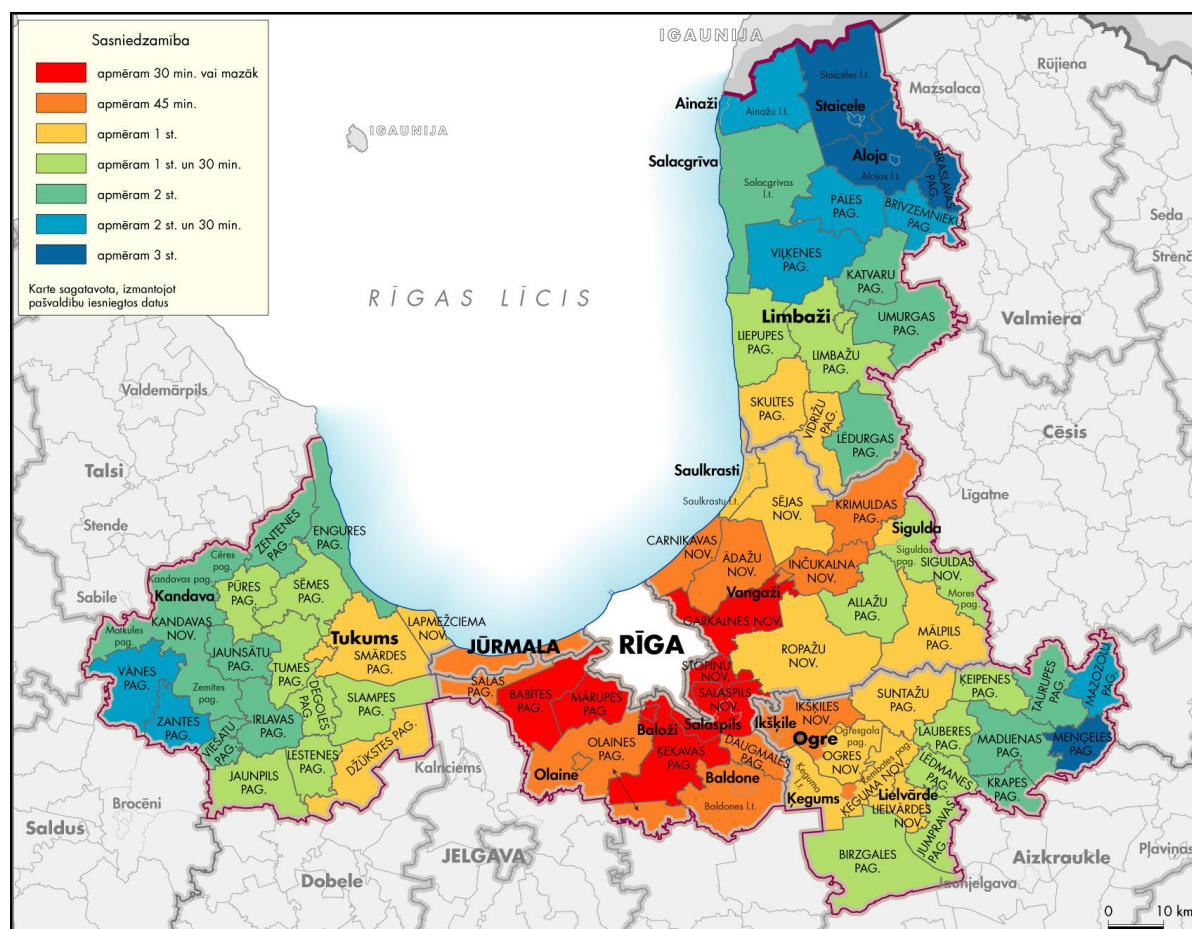
Rīgas reģions ir Latvijas galvenais starptautisko un vietējo pasažieru un kravu transporta mezgls. Dzelzceļu un autoceļu tīkls ir salīdzinoši blīvs, tas nodrošina radiālu Rīgas sasaisti ar plašu iekšzemes telpu. Tomēr ceļu un satiksmi nodrošinošās infrastruktūras kvalitāte nav pietiekama, lai nodrošinātu ātrgaitas satiksmi. Ar autotransportu un pa dzelzceļu pārvadāto pasažieru proporcija būtiski mainījies par labu autotransportam. Ceļu seguma atjaunošanas tempi ir nepietiekami, noveco sliežu ceļi, dzelzceļa ritošais sastāvs. Šī iemesla dēļ Rīgas labi attīstītā piepilsētas dzelzceļa tīkla kā metropoles reģiona sabiedriskā transporta „karkasa” loma tiek zaudēta.

Rīgas reģionā ik gadus arvien vairāk tiek izmantotas vieglās automašīnas un strauji ir pieaugusi satiksme pa reģiona autoceļiem, tā ik pēc 5 gadiem dubultojas, pastāv salīdzinoši ļoti liels negadījumu skaits, pieaug piesārņojums un spiediens uz dabas, kā arī uz apdzīvoto vietu dzīves vidi. Ik gadus pieaug sastrēgumi pilsētu pievadceļos un ielās, tie nevēlami ietekmē sasniedzamību un pilsētvides kvalitāti.

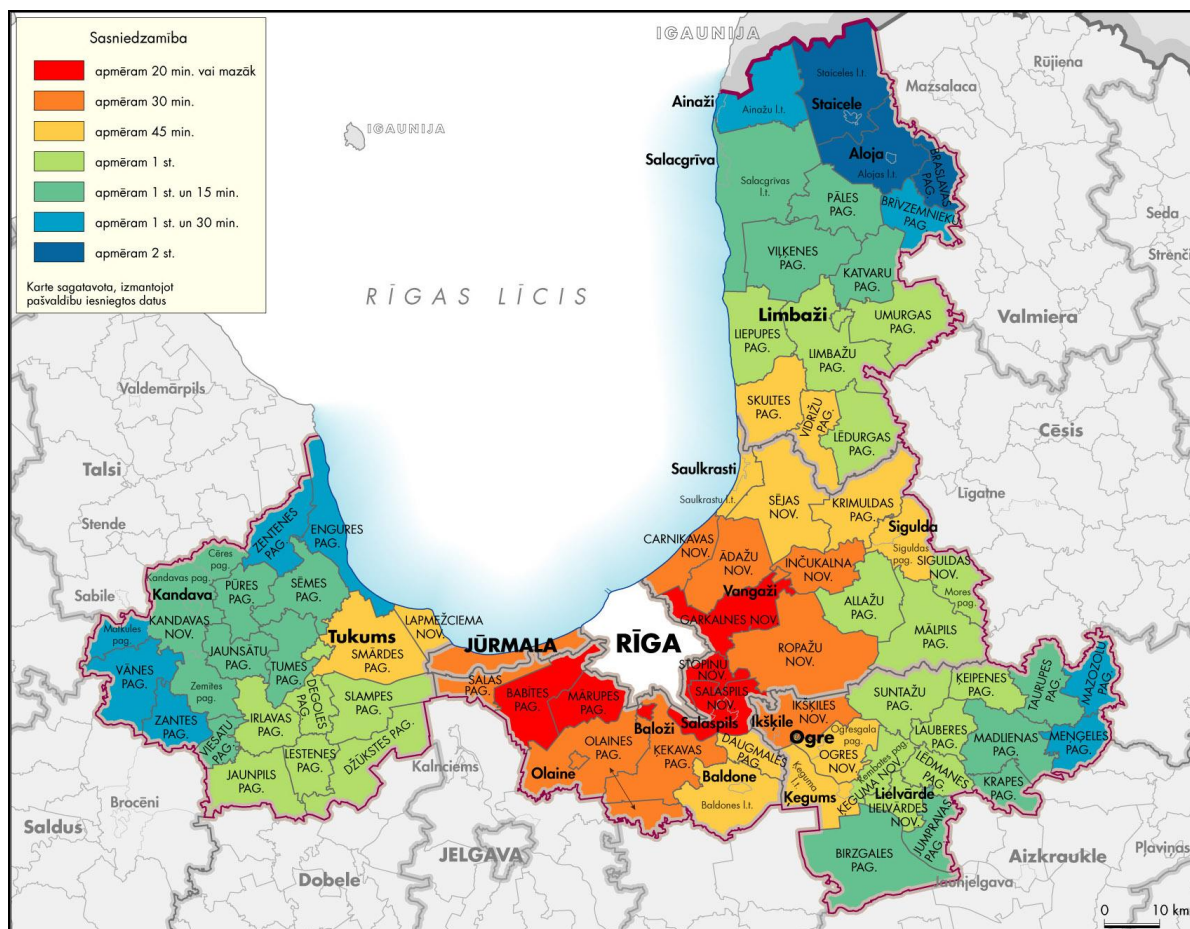
Rīgas un rajonu administratīvo centru sasniedzamība no pašvaldību administratīvajiem centriem, braucot ar vieglo automašīnu, būtiski neatšķiras no attiecīgo centru sasniedzamības braucot ar maršruta autobusu vai arī samazinās par 15 minūtēm. Rīgas centra sasniedzamība no Pierīgas liecina par transporta problēmām Rīgas ievados un Rīgā /6., 7.attēls/.

Būtisks šķērslis pārvadājumu organizēšanas optimizācijai ir koordinācijas trūkums starp dažādiem transporta un pārvadājumu veidiem un vāja sasaiste starp starpvalstu, tālsatiksmes un reģiona līmeņa pārvadājumiem.

21.gadsimtā būtiski uzlabojusies Latvijas sasniedzamība ar gaisa transportu un starptautisko auto transportu. Šajos divos transporta veidos nepārtraukti paplašinās līniju tīkls. Pretējs process notiek dzelzceļa pasažieru satiksmē. Jūras pasažieru satiksmē pastāv noturīga atpalicība, kas starptautiskā telpā sasniedzamības jomā kavē Rīgas reģiona konkurētspēju un attīstību.

6.attēls. Rīgas centra sasniedzamība no pašvaldības administratīvā centra, braucot ar maršruta autobusu (2006.g.)

7.attēls. Rīgas centra sasniedzamība no pašvaldības administratīvā centra, braucot ar vieglo automašīnu (2006.g.)

Stratēģiska nozīme ir reģionu šķērsojošo Via Baltica un Austrumu–Rietumu transporta koridoru attīstībai. Tas reģionam rada izdevīgus priekšnosacījumus reģiona attīstībai, turklāt, pārvarot dzelzceļa un jūras pasažieru satiksmes atpalcību, ir ļoti labas iespējas sasniedzamības uzlabošanai un iekļauties starptautiskajā Eiropas transporta tīklā. Priekšnosacījums potenciālo satiksmes “vārtu” (*gateway*) funkciju veikšanai ir kompleksas – savstarpēji papildinoši saskaņotas un tehniski modernas reģiona transporta sistēmas izveidošana.

1.4. Saimniecības attīstība un teritorijas konkurētspēja

Ekonomika

Rīgas reģions ir Latvijas ekonomikas virzītājspēks. Rīgas reģiona IKP īpatsvars 2005.gadā bija gandrīz 69 % no valstī kopumā radītā IKP. Radītā IKP apjomā visnozīmīgākā loma pieder Rīgai. 2005.gadā pēc IKP apjoma galvaspilsētas ieguldījums valstī bija 57%, bet reģionā - 84%. Reģiona IKP vidējā vērtība, reķinot uz vienu iedzīvotāju 2005.gadā bija 1,4 reizes lielāka nekā vidēji valstī, bet vēl joprojām jūtami atpaliek no Eiropas Savienības valstu vidējiem IKP rādītājiem. Reģionā reģistrēti gandrīz 60 tūkstoši uzņēmumi (2007.g.). No tiem ekonomiski aktīvi ir aptuveni 40%, kas atbilst Latvijas vidējam rādītājam.

Rūpniecība. Rīgas reģionā 2007.gadā ražoja vairāk kā 60% valsts rūpnieciskās produkcijas. Aptuveni 80% reģiona rūpniecības jaudas atrodas Rīgas pilsētā. Rūpnieciskā ražošanā dominē darbietilpīgas nozares un nozares, kas apstrādā vietējās izejvielas - pārtikas produktu un dzērienu ražošana, kokapstrāde, kā arī tekstilizstrādājumu un apģērbu ražošana, ķīmiskā rūpniecība, izdevējdarbība. Gandrīz visas minētās nozares raksturo industrializācijas perioda tautsaimniecības struktūru, kur tiek radīti produkti ar salīdzinoši zemu pievienoto vērtību. Samērā augsts ir enerģētikas īpatsvars (elektroenerģija, gāze, ūdens) un ir vērojams šīs nozares lomas pieaugums.

No inovatīvajām ražošanas nozarēm kopš 90-to gadu vidus relatīvi strauji attīstās IT nozares – programmatūras ražošana un datoru komplektēšana, kā arī farmakoloģija. Šīs nozares piesaista kapitālu, tajās attīstās mazie un vidējie uzņēmumi. Reģiona samērā bagātais IT nozaru attīstības potenciāls joprojām netiek izmantots pietiekami. Rīgas reģions ir pionieris ciešākas sasaistes veidošanā starp pētniecību un ražošanu Reģionā darbojas vairākas specializētās biznesa atbalsta teritorijas. Tās veicina uzņēmumu piedalīšanos starptautiskos projektos un palīdz tām atrast sadarbības partnerus ārvalstīs. Tomēr uz augstajām tehnoloģijām un inovācijām orientētas ražošanas īpatsvars patreiz nav pietiekams, lai prognozētu strauju augsto tehnoloģiju/inovatīvo ražošanu īpatsvara strauju pieaugumu reģiona tautsaimniecībā tuvākajos gados.

Rīgas reģionā ir 5 funkcionējošas ostas – starptautiskās nozīmes Rīgas osta, kā arī četras mazās ostas – Lielupe, Skulte, Salacgrīva un Engure, kurām ir nacionāla nozīme. Rīgas osta vēsturiski bijusi reģiona attīstības ekonomiskais “dzinējs”. Rīgas osta paplašina pakalpojumu spektru, bet kā galveno savu attīstības specializāciju virza konteineru kravu apstrādē.

Pakalpojumi. Pakalpojumu sfēra attīstās ļoti dinamiski. Tirgus mehānismu ietekmē tajā notiek strukturālas pārmaiņas, piemēram, nekustamo īpašumu tirgus u.c. attīstība. Rīgas reģions apkalpo 80-90% finanšu, mārketinga, konsultāciju, apdrošināšanas sektora, reklāmas u.c. darījumu jomas pakalpojumu, kā arī augstākā līmeņa sadzīves pakalpojumu, tirgus. Tajā atrodas visas lielākās bankas, biržas, apdrošināšanas sabiedrības u.c. finanšu darījumu iestādes, kas veic starptautiskus darījumus. Biznesa pakalpojumu un augstākā līmeņa sadzīves pakalpojumu piedāvājumā Rīgas reģionam nacionālā līmenī nav kaut cik līdzvērtīgu konkurentu.

Rīgas reģions ir arī galvenais pakalpojumu sniedzējs tūrisma nozarē. Tajā izveidota Latvijā spēcīgākā tūrisma infrastruktūra, kas tomēr pagaidām atpaliek no citu Baltijas jūras valstu metropoļu reģionu tūrisma infrastruktūras. Pamazām līdzsvarojas izejošā un ienākošā tūrisma apjomi. Nepietiekami attīstīts vietējais iekšzemes tūrisms. Reģiona tūrisma informācijas centru / tīklu kapacitāti nepieciešams palielināt.

Lauksaimniecība. Lauksaimnieciskās ražošanas īpatsvars Rīgas reģionā, īpaši tā centrālajā daļā, ir zemāks nekā vidēji Latvijā. Arī iedzīvotāju nodarbinātībā lauksaimniecībai Rīgas reģionā nav tik ievērojama nozīme kā citos valsts reģionos. Samazinās ne tikai lauksaimniecības produkcijas īpatsvars reģiona IKP, bet arī tās kopapjoms. Rīgas tuvumā lauku teritorijās saimniecība ir daudzveidīgāka nekā jebkur citur valstī un lauksaimniecība nav vairs lauku attīstības galvenais spēks. Savukārt reģiona ārējā zonā, Limbažu, Ogres, Tukuma rajona attālajās teritorijās lauksaimniecība ir pārsvarā pār citiem tautsaimniecības sektoriem. Bet arī tur ievērojamas lauksaimnieciskās ražošanas pamatresursa – zemes – platības vairs netiek iekļautas ražošanas aprītē. Samazinās mājlopu skaits, vairums privāto lauksaimniecības uzņēmumu ražo galvenokārt ģimenes patēriņam.

Iedzīvotāju labklājība un aprūpe

Iedzīvotāju labklājība. Pēdējo gadu laikā iedzīvotāju rīcībā esošie ienākumi kopumā ir pieauguši. Visstraujāk tas noticis reģiona centrālajā daļā, kur pieaugums pēdējos 5 gados ieņēmumu apjoms ir dubultojies. Tā kā pieaugums nesadalās viendabīgi, palielinājusies plaisa starp pilsētu un lauku iedzīvotājiem, notiek reģiona pašvaldību diferencēšanās. Rīgas reģionā, tāpat kā Latvijā kopumā, ienākumi koncentrējas nelielā sabiedrības daļā, vidusslānis ir vāji attīstīts. Iedzīvotāju sadalījumu pēc ienākumiem raksturo augsts zema ienākuma mājsaimniecību īpatsvars. Sabiedrībā, it īpaši laukos, pieaug sociālā nevienlīdzība. Nabadzība tiek samazināta galvenokārt ar pasīvām metodēm (naudas u.c. veida pabalstiem).

Veselības un sociālā aprūpe. Rīga joprojām ir valsts nozīmīgākais veselības aprūpes centrs, kas apkalpo gan reģiona, gan arī visas Latvijas iedzīvotājus. Lielu iedzīvotāju grupu zems labklājības līmenis un līdzekļu trūkums medicīnas iestādēs negatīvi ietekmē iedzīvotāju veselību - zems vidējais mūža ilgums, augsta zīdaiņu mirstība u.c. Sociālās aprūpes pamatu veido pilsētās un laukos izvietotie valsts un pašvaldību bērnu nami, bērnu sociālās aprūpes centri un veco ļaužu pansionāti. Dzīves apstākļi tajos ne vienmēr atbilst mūsdienu prasībām.

Izglītība. Vispārējo izglītības iestāžu (vidusskolu un ģimnāziju) tīkls visumā atbilst iedzīvotāju izvietojumam. Skolu piepildījums vidēji augstāks nekā citos Latvijas reģionos. Reģionā atrodas gandrīz puse no Latvijas arodskolām un tās nodrošina lielāku apgūstamo profesiju dažādību nekā citos Latvijas reģionos.

2007./08. mācību gada sākumā reģionā darbojās 40 no Latvijas 49 augstskolām. Tās visas izvietojās reģiona kodolā, 37 no tām – Rīgas pilsētā.

Izglītības līmenis reģiona centrālajā daļā ir augstāks nekā tā nomalēs. Augstākā izglītība ir 18,9% Rīgas, 12,7% Rīgas rajona un 11,8% Ogres rajona iedzīvotāju, bet tikai 7,9% Tukuma, 7,3% Limbažu rajona iedzīvotāju.

Nepietiekamas investīcijas izglītības sistēmā, iestāžu un izglītības satura koordinācijas trūkums, izglītības programmu neatbilstība dinamiski mainīgajam tirgus pieprasījumam un uz zināšanām balstītas ekonomikas attīstības vajadzībām mazina Rīgas reģiona konkurētspēju Eiropā un Baltijas jūras reģionā.

Kultūra. Kultūras aktivitātēs visspilgtāk izpaužas reģiona cilvēku spēja radoši reaģēt uz dzīves parādībām, uztvert un pārkausēt jaunas ietekmes. Rīgas reģiona kultūras potenciāls patlaban ir nozīmīgākais reāli pastāvošais priekšnosacījums Rīgas kā metropoles reģiona un arī Latvijas līdzvērtības nodrošināšanai saskarsmē ar spēcīgākajām Baltijas jūras telpas un Eiropas reģioniem.

Zinātne. Rīga ir galvenais Latvijas zinātnes centrs. Spēcīgākās nozares ir informāciju tehnoloģijas un programmēšana, biomedicīna un biotehnoloģijas, jūras un hidroekoloģija, letonika. Kopš 2004.gada zinātniskās darbības jomas sašaurināšanās vairs nenotiek, tomēr tā attīstība arvien vairāk atpaliek vadošo Eiropas un pasaules metropoļu reģioniem. Tas rada risku atpalikt globālajā sacensībā un kļūt par mazattīstītu reģionu.

Attīstības kapacitāte

Cilvēkresursi. Rīgas reģiona un sevišķi Rīgas pilsētas iedzīvotājus raksturo augstāks nekā valstī vidējais izglītības līmenis (augstāks cilvēku ar augstāko izglītību īpatsvars, zemāks mazizglīto īpatsvars), augstāka sabiedriskās dzīves un radošā aktivitāte, pārmaiņās aktīvi un adekvāti reaģēt spējīgo cilvēku augstāks īpatsvars. Teikto apliecina reģionā reģistrēto uzņēmumu, politisko partiju un nevalstisko organizāciju augstais īpatsvars Latvijas uzņēmumu un sabiedrisko institūciju kopumā.

Kultūras, izglītības, ekonomisko un sociālo institūciju darbība, kā arī radošo procesu norises kvantitāte un kvalitāte, apliecina, ka Rīgas reģionā pastāv priekšnosacījumi veidot attīstību uz zināšanām un radošas darbības pamata, uzņemties inovatīva attīstības centra lomu Latvijā un Baltijā.

Inovāciju attīstība. Latvijai kā vienai no ES dalībvalstīm, ņemot vērā tās izdevīgo ģeopolitisko stāvokli, ir jāveic pasākumi, lai kļūtu par vienu no ekonomiski spēcīgām ES valstīm, kas ir iespējams, ja tiek attīstīta uz inovācijām balstīta ekonomika ar augstu pievienoto vērtību.

2. Rīgas plānošanas reģiona attīstības plānošana un attīstības nostādņu īstenošana

2.1. Valsts reģionālās politikas teritoriālā ietekme

Politikas instrumentu pielietošanas plānošana teritoriāli Latvijā netiek praktizēta. To ir noteikusi centralizētā finanšu plānošanas pieeja, uzlūkojot valsts teritoriju kopumā kā vienu mērķreģionu ES finanšu atbalsta plānošanas periodā 2006.-2013. gadiem. Rezultātā - projektu teritoriālā piesaiste nav valsts prasība. Bieži vien pasākumi attiecas uz visu Latvijas teritoriju un netiek piesaistīti kādam reģionam.

Pastāv atsevišķas prioritātes, kur tiek noteikta politika, saistībā ar konkrētām teritorijām. Tas attiecas uz atsevišķām valsts programmām un atsevišķiem atklātiem konkursiem, kur ir noteikti ierobežojumi vai priekšrocības.

Kā izņēmums jāmin īpaši atbalstāmo reģionu programma, kas sāka darboties 1998. gadā. Rīgas reģionu tā skāra mazāk, jo bija vērsta uz ekonomiski atpalikušo teritoriju un teritoriju, kam ir ar vides aizsardzību saistīti saimnieciskās attīstības ierobežojumi atbalstu. Laika gaitā īpaši atbalstāmās teritorijas ir mainījušās. Rīgas plānošanas reģionā īpaši atbalstāmās teritorijas pašlaik aptver 20 pašvaldības /8.attēls/ galvenokārt Tukuma un Limbažu rajonos. Pašlaik tā ir iekļauta ES struktūrfondu atbalsta pasākumā: „Uzņēmējdarbības infrastruktūras un aprīkojuma uzlabojumi”.

8.attēls. Reģiona īpaši atbalstāmo pašvaldību teritorijas

Kopumā Rīgas plānošanas reģions struktūrfondu instrumentos ir teritorija, kurā atbalsts nav pieejams vai arī ir samazināts, pamatojot to ar nepieciešamību attīstīt citas Latvijas teritorijas. Rezultātā - pastāv bažas, ka Rīgas attīstības izstarojošais efekts uz apkārtējām teritorijām varētu tikt samazināts. Palielinot koncentrāciju Rīgā un tiešajā tās apkārtnē. Tas ir, iegūstot pretēju efektu tai politikai, kas vērsta uz vienmērīgāku teritorijas attīstību. Rezultāti būs pieejami pēc 2. Struktūrfondu plānošanas perioda noslēguma pēc 2014. gada.

Kopējais finansējums, kas ir novirzīts noteiktiem reģioniem ir noteikts indikatīvi Darbības programmu papildinājumos. Tomēr precīzi novērtēt to reģionālo ietekmi, jeb sadalījumu, nav iespējams. To ietekmē struktūrfondu investīciju plānošanas īpatnības. Visi pasākumi ir iedalāmi „vispār nacionālos”, kur finansējums paredzēts pasākumiem, kas netiek teritoriāli sadalīti, piemēram, lielie transporta investīciju projekti vai informācijas vadības sistēmas projekti, kas aptver visu valsti. Bieži vien naudas sadalījums šādos gadījumos teritorijai netiek piesaistīts. Otra projektu grupa var tikt nosaukta par „programmu lokalizēto”, kur pasākumi ir definēti valsts mērogā, bet lokalizēti noteiktā vietā, jo to paredz pasākuma kritēriji, piemēram, ūdenssaimniecības projekti. Trešā projektu grupa ir atklāti konkursi, bez noteiktiem ierobežojumiem, kur nav paredzams to iznākums. Ceturrtā grupa ir ierobežotas atlases konkursi vai arī atklāti konkursi, kur vērtējumā tiek noteikti atsevišķi teritoriāli ierobežojumi vai arī priekšrocības, piemēram, atbalsts ilgtspējīgai pilsētvides un pilsētregionu attīstībai. Protams, tāds dalījums ir nosacīts, bet tas var palīdzēt saprast teritoriālās dimensijas vērtēšanas sarežģītību.

ES SF Darbības programmās 2007-2013.g. ir noteiktas vairākas horizontālās prioritātes. Par teritoriālo atbalsta politiku ļauj spriest horizontālās prioritātes *Teritorijas līdzsvarota attīstība* un *Rīgas starptautiskā konkurētspēja*. Pirmā tiek panākta ar projektu dažādu teritoriālo ierobežojumu vai priekšrocību palīdzību. Tiek pielietotas rajonu un reģionu kvotas, kas ir iepriekš noteiktas, tiek noteiktas teritorijas, kam ir priekšrocības finansējuma saņemšanai – piemēram, īpaši atbalstāmās teritorijas vai arī teritorijas ar lielāku bezdarba līmeni, tiek noteiktas ierobežotas atlases konkursi, kur pretendenti ir iepriekš zināmi, piemēram, plānošanas reģionu un vietējo pašvaldību administratīvās un attīstības plānošanas kapacitātes stiprināšana.

Rīgas plānošanas reģiona gadījumā summējot visus pieejamos finansēšanas līdzekļus, arī tos, kas nav sadalāmi un reģionāli precīzi lokalizējumi, jāsecina, ka Rīgas plānošanas reģions iegūs būtiskāko finansējuma daļu. Tomēr, te būs skatāms iekšreģionālais sadalījums, kur pastāv būtiskas atšķirības. Ir paredzams, ka saglabāsies ievērojamas finansēšanas atšķirības starp Rīgu (Pierīgu) un reģiona perifēriju. Par to liek domāt Rīgas plānošanas reģiona izslēgšana no vairākiem pasākumiem. Blakus tam, Rīgas pilsēta, lai arī nesaņem vairāku pasākumu finansējumu, kopumā iegūs citu pasākumu finansējumu.

Bez tam, vērtējot Rīgas starptautiskās konkurētspējas pasākumus, jāatzīst, ka nav speciāli vērstu pasākumu šīs horizontālās prioritātes sasniegšanai. Prioritāte tiek panākta netieši ar finansējumu „programmu lokalizēto” pasākumu ietvaros, piemēram, atbalstot izglītību un zinātņi, kur finansējuma absolūti lielākā daļa ir Rīgā un tās apkārtnē.

Latvijas lauku attīstības programmas lielākā daļa pasākumu notiek vai nu visā Latvijas teritorijā vai arī lauku teritorijā. Teritoriālā atbalsta ietvaros izmanto dažādus teritoriālas pieejas. Atbalstam bieži tiek izmantotas teritorijas, kas nav administratīvi piesaistītas, piemēram, īpaši aizsargājamās teritorijas, bioloģiski vērtīgie zālāji, lauksaimniecībā izmantojamās zemes,

NATURA 2000 meža zemes. Bez tam tiek lietotas plašas teritorijas izslēdzot atsevišķas teritorijas, piemēram, lauku teritorijas vai mazāk labvēlīgie apvidi, kas Rīgas reģionā ietver 22 Tukuma, Ogres un Limbažu pašvaldības, vai izslēdzot Rīgas rajonu (tūrisma aktivitāšu veicināšana), republikas pilsētas – (pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem), (lauku mantojuma saglabāšana un atjaunošana), izslēdzot pilsētas virs 15000 iedzīvotājiem, un Vietējo iniciatīvu grupām teritorijas virs 150 000 iedzīvotājiem – LEADER tipa pasākumos. Kā atsevišķa specifiska teritorija izdalīta Īpaši jutīgā teritorija, kas aptver Rīgas rajonu bez pilsētām (arī Bauskas, Jelgavas un Dobeles rajonus ārpus reģiona robežām).

Šādu politiku laukos noteikti nevar uzskatīt par reģionālo politiku klasiskajā izpratnē, drīzāk tā ir teritoriāli orientēta politika, kas atstāj ietekmi uz mērķteritoriju.

2.2. Reģiona attīstības nostādnes

Stratēģiskās nostādnes

Rīgas plānošanas reģiona attīstība balstās uz plānošanas dokumentos noteiktajām nostādnēm.

Saskanīgi ar Rīgas reģiona Attīstības stratēģijā 2000.-2020. noteiktajām ilgtermiņa attīstības prioritātēm – 1) Uz zināšanām balstītas ekonomikas attīstības veicināšana, 2) “Sasniedzamības” infrastruktūras attīstība, 3) Ilgtspējīgas un līdzsvarotas telpiskās struktūras attīstība tuvākajos trīs gados darbība jākoncentrē galvenajam – resursu mobilizācijai jaunas konkurētspējas attīstībai reģionā un Latvijā, lai Rīgas reģions būtu ar augstu kapacitāti konkurencei un sadarbībai starptautiski. Tam īpaši svarīgi ir mobilizēt cilvēkresursus un to izmantošanu reģiona kreatīvā potenciāla izaugsmei, kā arī radīt jaunas saimnieciskās attīstības iespējas vienlaikus īpaši atbalstot reģiona organizējošo lomu Baltijas telpā un specializāciju starptautiskā mērogā. Vienlaikus jārealizē mērķtiecīga teritorijas resursu attīstības, jeb reģiona „zemes politika”.

Inovāciju sekmēšana

Tā kā Latvija visaktīvākā saimnieciskā darbība ir saistīta ar Rīgas reģionu, tad ļoti nozīmīga loma valsts ekonomiskā attīstībā ir Rīgas reģionam.

Ņemot vērā ekonomikas globalizāciju, ekonomiski efektīvi strādājošo valstu, kā arī zemo izmaksu valstu produktu spiedienu, lai Rīgas reģions, kā arī visa Latvija kopumā, varētu sekmīgi attīstīties ir jārealizē galvenie inovāciju attīstības mērķi - jāpaaugstina konkurētspēja, produktivitāte, pievienotā vērtība, attīstība un izaugsme.

Šo mērķu sasniegšanai tika izstrādāta „Rīgas plānošanas reģiona inovatīvās attīstības programma 2005.-2010.gadam”, apstiprināta Rīgas plānošanas reģiona attīstības padomes sēdē 2005. gada 7.janvārī. Inovatīvās attīstības programma ir vidēja termiņa reģionālās politikas plānošanas dokuments, kura mērķis ir veicināt jaunu produktu un pakalpojumu ieviešanu, kas sekmē Rīgas pilsētas un Rīgas reģiona ekonomisko izaugsmi. Programmā izvērtēta esošā situācija informācijas tehnoloģiju un inovāciju jomā Rīgas reģionā un Rīgā, ir sagatavoti projektu priekšlikumi saistībā ar augsto tehnoloģiju attīstību un inovācijām, noteiktas prioritātes – infrastruktūras, cilvēkresursu attīstība un inovācijām atvērtas sabiedrības veidošana. Ir noteikti galvenie

pasākumi, sagatavoti priekšlikumi projekta idejām inovāciju jomā. Tomēr programmas rīcības plānā nav skaidri norādītas izvirzīto rīcību izpildes institūcijas un finansēšanas avoti. Programmas ieviešanai un uzraudzībai nepieciešams apsvērt programmas rīcības plāna aktualizāciju, kas varētu būt viens no 2009.gada uzdevumiem.

Inovāciju attīstībai reģionā un valstī kopumā, kā viena no galvenajām prioritātēm uzskatāma cilvēkresursu attīstība, jo šobrīd ir ievērojams cilvēkresursu trūkums pētniecības un inovatīvās uzņēmējdarbības attīstībai. Cilvēkresursu attīstība jāveicina, paaugstinot darbaspēka kvalitāti, uzlabojot akadēmiskās un profesionālās izglītības līmeni atbilstoši tirgus prasībām, sakārtojot izglītības sistēmu, padarot to pieejamu visām iedzīvotāju grupām visos reģionos.

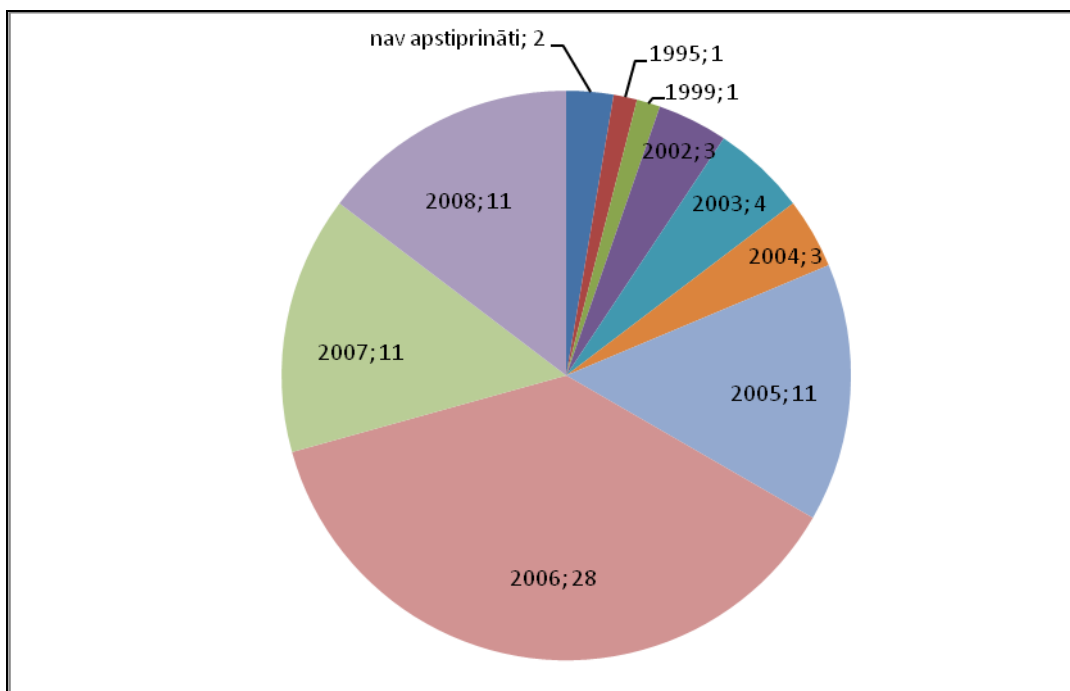
Mūsdienu izglītības galvenā prioritāte ir pārorientācija uz modernu tehnoloģisko izglītību ar izpratni par informāciju tehnoloģijām, inovācijām, efektīvām uzņēmumu vadības metodēm. Sabiedrības motivācija zināšanu apguvei ir izšķirošs faktors reģiona konkurētspējai starptautiskā mērogā.

2.3. Teritorijas attīstības plānošanas dokumentu uzraudzība

Rīgas plānošanas reģionam no 2007.gada 2.februāra ir apstiprināts teritorijas plānojums – jeb reģiona telpiskās attīstības plāns. Ir uzsākta tā ieviešana, kas līdz šim tiek veikta caur vietējo pašvaldību līmeni - plānošanas procesā tiek sniegti nosacījumi un atzinumi teritoriju plānojumiem. 2008.gadā sniegti atzinumi teritorijas plānojumiem 18 pašvaldībām. Rīgas plānošanas reģions veic arī vietējo plānojumu atbilstības normatīvo aktu prasībām izvērtēšanu. Informācija, kas tiek iegūta šajā procesā ir pamats uzraudzības pasākumu izvērtēšanai un tālākai plānošanai.

Rīgas plānošanas reģionā no 75 pašvaldībām 2008.gada 1.novembrī spēkā esoši plānojumi ir 73 pašvaldību teritorijām, nav spēkā vai ir izstrādes stadijā – 2 pašvaldībām – Lapmežciema novadam un Baložu pilsētai /P4.attēls pielikumā/.

Vietējo pašvaldību teritorijas plānojumu izstrādes laiks ir nozīmīgs tālākajā plānošanas procesā apvienotajos novados. Visvecākais teritorijas plānojums ir Jūrmalai, kas apstiprināts 1995. gadā un Ikšķiles novada Ikšķiles pilsētai (1999.gads). Tomēr liela daļa teritorijas plānojumu ir relatīvi jauni – 2/3 ir izstrādāti pēdējo triju gadu laikā /P5.attēls pielikumā/. 1/3 no visiem plānojumiem tika apstiprināti 2006.gadā. Šāds liels plānojumu izstrādes pieaugums pēdējos gados ir izskaidrojams ar valsts aktīvu atbalsta politiku pašvaldībām, lai veicinātu plānojumu apstiprināšanu visās pašvaldībās /9.attēls/.

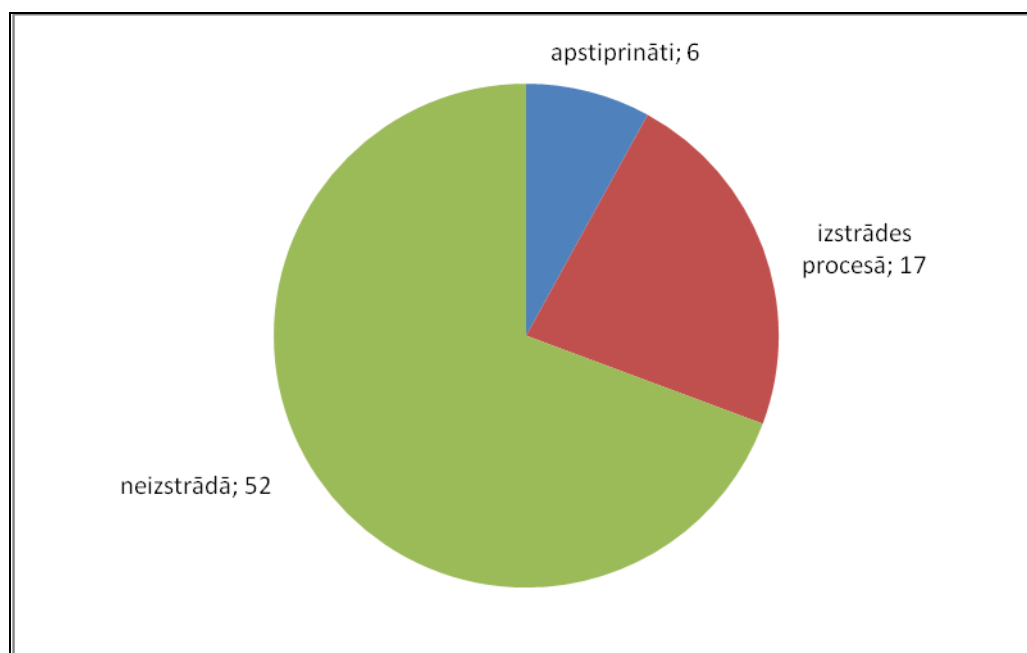
9.attēls. Reģiona pašvaldību teritoriju plānojumu apstiprināšanas laiks

Bieži vien spēkā esošais teritorijas plānojuma izstrādes laiks neraksturo patieso dokumenta statusu. Rīgas plānošanas reģionā notiek intensīvs plānojumu grozīšanas process. Tā kā grozījumu apjoms nav tiesiski regulēts, bieži vien teritorijas plānojumu grozījumi ir ievērojami un līdzinās jauna teritorijas plānojuma izstrādei. Pēc „Latvijas Vēstnesis” datiem pēdējos 3 gados apstiprināti 6 teritorijas plānojumu grozījumi, 2008.gada novembrī izstrādes procesā bija 17 teritorijas plānojumu grozījumi /10.attēls, P7.attēls pielikumā/. Daļa no šiem grozījumiem ir veikti plānojumiem, kuru darbības termiņš tuvojas beigām. Šajā gadījumā sākotnēji apstiprinātais plānojums patiesībā ir stipri „jaunāks” un ataino aktuālo situāciju.

Jaunajā administratīvi teritoriālajā iedalījuma kontekstā¹ vienā administratīvajā teritorijā nonāks pašvaldību teritorijas ar dažādu teritorijas plānojumu izstrādes laiku /P6., P8. attēls pielikumā/. Šajā gadījumā jaunā Telpiskās plānošanas sistēmas attīstības koncepcija² nosaka iespēju apstiprināt teritoriju plānojumus ar dažādu izstrādes laiku, pakāpeniski veicot jaunu teritorijas attīstības dokumentu izstrādi visai vai arī atsevišķām teritorijām.

¹ Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijas priekšlikums Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumam /109 novada variants 2008.g./

² Telpiskās plānošanas sistēmas attīstības koncepcija. 2008. Projekts

10.attēls. Reģiona pašvaldību teritoriju plānojumu grozījumu izstrāde

Rīgas plānošanas reģionā ir 4 rajonu pašvaldības, no kurām teritorijas plānojumi ir spēkā 3 – Ogres rajona teritorijas plānojuma izstrāde tuvojas nobeigumam un paredzams, ka tas tiks apstiprināts 2009. gada sākumā.

Rajona plānojumu izstrādes laiks ir būtisks reģiona plānošanas līmenim, jo saskaņā ar 13.11.2008. Teritorijas plānošanas likuma³ grozījumu pārejas noteikumu 16. un 17. pantu rajona teritorijas plānojums tiek nodots plānošanas reģionam un kļūst par reģiona plānojuma sastāvdaļu. Plānošanas reģions lemj par to tālāku izmantošanu. Tas nozīmē, ka rajona plānojumi tiks izvērtēti pēc to atbilstības turpmākajam plānošanas procesam.

Šādā kontekstā situācija Rīgas reģionā ir samērā labvēlīga, jo visi rajonu teritorijas plānojumi nav vecāki par 2007. gadu.

Rīgas plānošanas reģions veic sistemātisku plānošanas dokumentu uzraudzību un veido plānošanas dokumentu datu bāzi/reģistru. Pašvaldību attīstības plānošanas dokumenti – attīstības programmas tradicionāli nosaka pašvaldību attīstības vīziju, mērķus, uzdevumus un to sasniegšanas līdzekļus. Rīgas plānošanas reģiona attīstības dokumenti – Rīgas reģiona attīstības stratēģija un attīstības programma tiek ieviesta ar citu plānošanas līmeņu instrumentiem. Attīstības dokumentu uzraudzība ir viens no reģiona attīstības uzraudzības virzieniem, ko nosaka likums⁴.

Rīgas plānošanas reģionā attīstības programmas ir spēkā 44 pašvaldībās, bet nav izstrādātas vai ir izstrādes stadijā 31 pašvaldībā /11.attēls, P1., P2., P3. attēls pielikumā/. Atšķirībā no teritorijas plānojumiem, valsts nav veicinājusi attīstības dokumentu izstrādi pašvaldībās. Tam nav paredzētas papildus dotācijas vai kādi īpaši stimuli. Juridiskais regulējums te ir izrādījies nepietiekošs, bet atbildīgo ministriju uzraudzība un metodiskā palīdzība reāli nenotika. Daudzi

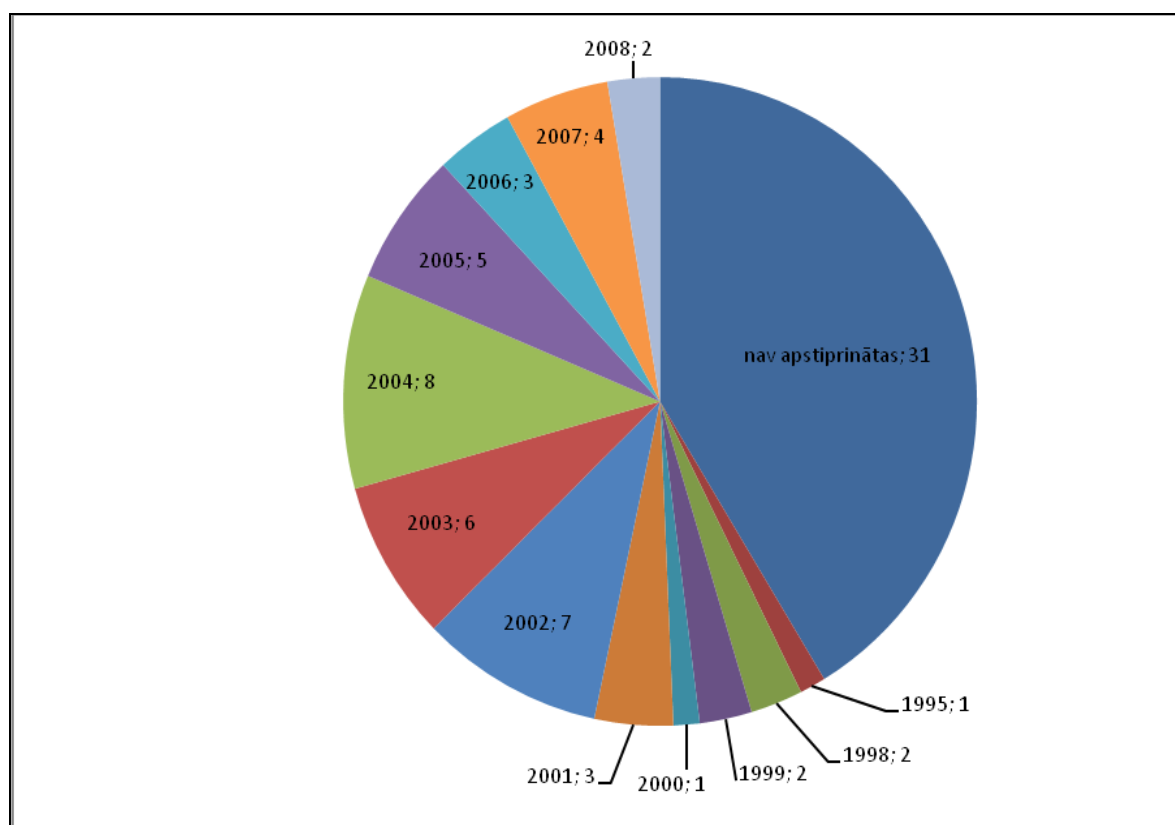
³ "Grozījumi Teritorijas plānošanas likumā" ("LV", 186 (3970), 28.11.2008.) [spēkā ar 01.01.2009.]

⁴ Reģionālās attīstības likums

dokumenti tika izstrādāti formāli un netiek ieviesti. Labāka situācija ir lielajās pilsētās, kur attīstības plānošana ir daļa no iestāžu budžeta plānošanas. Kā atzīst pašvaldības, izstrādes procesu ietekmēja arī administratīvi teritoriālā reforma, kas lika „nobremzēt” naudas ieguldīšanu ilgtermiņa plānošanā. Valsts pēdējos gados ir veicinājusi attīstības plānošanu pilsētās, lai pamatotu struktūrfondu naudas saņemšanu policentriskas attīstības nodrošināšanai. Tomēr Rīgas plānošanas reģionā uz šādu atbalstu var pretendēt tikai Rīga.

Saskaņā ar paredzamo administratīvi teritoriālo reformu, vairāku plānošanas dokumentu stāšanos spēkā (Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija, Attīstības plānošanas sistēmas likums), 2009.gadā būs jāpārskata vietējie plānošanas dokumenti un jālemj par to atbilstību valsts un reģiona attīstības nostādņēm vai grozījumu izstrādi.

Tā kā pašvaldībās praktiski apstājusies jaunu attīstības programmu izstrāde, reģionā nenotiek aktīvs attīstības programmu izvērtēšanas process to atbilstībai augstāka līmeņa plānošanas dokumentiem.

11.attēls. Reģiona pašvaldību attīstības programmu apstiprināšanas laiks

Attīstības dokumentu datu bāze

Šodien ir pirmdiena, 15. decembris - Johanna, Ilanna, Jana

LV EN

RĪGAS PLĀNOŠANAS REĢIONS

Galvenā lapa
Lapas karte
Rīgas reģions
Rīgas plānošanas reģions
ES fondu informācijas centrs
Nodibinājums "Rīgas reģiona attīstības aģentūra"
Darbības programmas 2007.-2013. gadam
RPR attīstības un plānošanas uzraudzība

Attīstības dokumentu datu bāze

REGIONA attīstības dokumenti

- Attīstības stratēģija
- Attīstības programma
- Inovativās attīstības programma
- Teritorijas plānojums

RAJONU attīstības dokumenti
PILSĒTU attīstības dokumenti
NOVADU un PAGASTU attīstības dokumenti

ATTĪSTĪBAS DOKUMENTU DATU BĀZE » REĢIONA ATTĪSTĪBAS DOKUMENTI

RĪGAS PLĀNOŠANAS REĢIONA ATTĪSTĪBAS DOKUMENTI

Rīgas plānošanas reģionā ir izstrādāti un apstiprināti sekojoši reģiona attīstības dokumenti:

- Rīgas reģiona attīstības stratēģija (2000.-2020.g.),
- Rīgas reģiona attīstības programma (2005.-2011.g.),
- Rīgas plānošanas reģiona inovatīvās attīstības programma (2005.-2010.g.),
- Rīgas plānošanas reģiona telpiskais (teritorijas) plānojums (2005.-2025.g.).

Rīgas reģiona attīstības stratēģija nosaka vispārīgus attīstības orientierus (mērķus, uzdevumus) un rīcības, lai strādātu kopīgai reģiona izaugsmei. Rīgas reģiona attīstības programma un Rīgas plānošanas reģiona telpiskais (teritorijas) plānojums veido Rīgas plānošanas reģiona attīstības plānu. Šie dokumenti risina galveno uzdevumu - veicināt reģiona stabilitāti, sabalansētu un ilgtspējīgu attīstību, paaugstinot katra iedzīvotāja dzīves kvalitāti un nodrošinot reģiona konkurētspēju starptautiskā mērogā izmantojot plānošanas līdzekļus.

Visu šo dokumentu mērķis ir reģiona attīstības veicināšana ar plānošanas līdzekļiem. Plānojuma un programmu ieviešana ir Rīgas plānošanas reģiona patreizējā un tuvākā laika uzdevums.

Mēneša jautājums

Kāds, jūsuprāt, varētu būt reģiona attīstības padomes sastāvs pēc ATR?

Obligāti jābūt pārstāvētiem visiem novadiem - katram ar vienu balsi

Pa pārstāvi no katra novada, bet Rīgai un Jūrmalai jāpiešķir vairāk balsis, atbilstoši iedzīvotāju skaitam

Lai novadu priekšsēdētāji ievēl mazskaitlīgu padomi no sava vides

Mana atbilde

Balsot

Rezultāti

TOP →

12.attēls. Reģiona attīstības dokumentu datu bāze

Reģiona attīstības uzraudzības ietvaros Rīgas plānošanas reģiona mājas lapā www.rpr.gov.lv ir izveidota *Attīstības dokumentu datu bāze* /12.attēls/, kuras mērķis ir vienā portālā apkopot visu informāciju par reģiona pašvaldību attīstības programmām un teritorijas plānojumiem. Datu bāze ir uzlūkojama vairāk kā dokumentu elektroniskā bibliotēka. Attīstības dokumentu datu bāzes uzdevums ir iepazīstināt ar attīstības dokumentiem iedzīvotājus, valsts iestādes un citus interesentus. Dokumenti apkopoti vairākos pašvaldību līmeņos – reģiona, rajona, pilsētu un pagastu/novadu atsevišķi izdalot attīstības programmas un teritorijas plānojumus. Līdz 2008.gada 1.novembrim datu bāzē ir ievietotas 37 no 44 spēkā esošajām vietējo pašvaldību attīstības programmām un 66 no 73 spēkā esošajiem teritorijas plānojumiem. Jāatzīmē, ka ievietošanu interneta mājas lapā traucē dažāda veida datu formāts, daļa no plānojumiem un programmām nav pieejami elektroniskā formā un iespēja ar tiem iepazīties ir tikai pašvaldībās.

Attīstības dokumenti ir iegūti no pašvaldībām, Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas plānošanas dokumentu arhīva, citiem dokumentu izstrādātājiem. Elektroniskie plānošanas dokumenti datu bāzei tiek pievienoti pakāpeniski. Paredzēts, ka informācija tiek atjaunota līdz ar jaunu dokumentu apstiprināšanu.

Rīgas plānošanas reģiona pašvaldību attīstības plānošanas dokumentu datu bāzē ievietotie dokumenti uzskatāmi par informatīvu materiālu, to mērķis ir sniegt kopēju priekšstatu par pašvaldību plānošanas dokumentiem. Bez tam, pašvaldībās tiek izstrādāti detalplānojumi, kas detalizēti parāda atsevišķu plānoto teritoriju izmantošanu. Minētie dokumenti pilnībā ir pieejami reģiona pašvaldībās.

2.4. Reģiona attīstības atbalsta pasākumu īstenošana

Rīgas plānošanas reģiona galvenā funkcija ir reģiona teritorijas attīstības plānošana un reģiona attīstības veicināšana ieviešot atbalsta pasākumus. Plānošanas reģionam nav savu specifisku instrumentu attīstības dokumentu ieviešanai. Tas tiek veikts ar citu līmeņu palīdzību – valsts un pašvaldību.

Rīgas plānošanas reģiona administrācija atbilstoši Reģionālās attīstības likuma (spēkā no 23.04.2002.) 16' pantā noteiktajām funkcijām izstrādā un īsteno projektus reģionālās attīstības atbalsta pasākumu ietvaros.

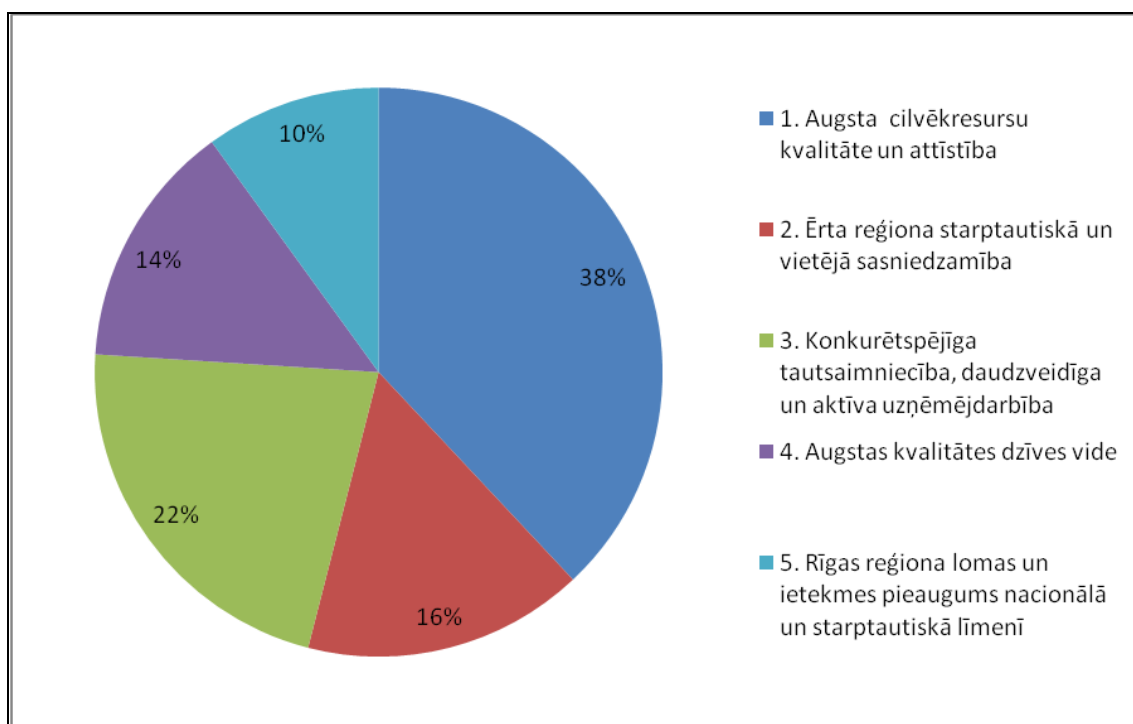
2008.gada pirmajos trijos ceturkšņos izstrādāti un iesniegti 13 projektu pieteikumi dažādām starptautiskām finanšu programmām. 6 projektos Rīgas plānošanas reģions ir vadošais partneris. Plānošanas reģiona izstrādātie projekti aptver dažādas jomas reģionālās attīstības atbalstam: klimata izmaiņu ietekmes novērtēšana, biznesa inkubatoru izveide, telpiskā plānošana, attīstības uzraudzība, inovāciju ieviešana, cilvēkresursu attīstība un mūžizglītības pieejamība. Lielākai daļai projektu realizācijas sākums plānots 2009.gada I un II ceturksnī.

2009.gadā plānots turpināt izstrādāt un iesniegt projekta pieteikumus starptautiska un vietēja mēroga programmām, tai skaitā divām ES fondu programmēšanas perioda 2007.-2013.gadam ES Sociālā fonda darbības programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātība” finansētām aktivitātēm „Speciālistu piesaiste plānošanas reģioniem, pilsētām un novadiem” un „Plānošanas reģionu un vietējo pašvaldību administratīvās un attīstības plānošanas kapacitātes stiprināšana”.

Uzraudzības pasākumu ietvaros RPR administrācija ir apkopojusi informāciju par ES struktūrfondu 2007.-2013.gada programmēšanas perioda Rīgas reģiona vietējo pašvaldību *reģionālas nozīmes* attīstības projektiem un to atbilstību Rīgas reģiona attīstības dokumentos noteiktajām prioritātēm. Tika analizēta projektu atbilstība „Rīgas reģiona attīstības programmas 2005.-2011.gadam” mērķiem un rīcības virzieniem, lai spētu sekot programmas ieviešanas gaitai, reģionā kopumā un atsevišķās tā teritorijās /13.attēls/.

Jāņem vērā, ka tika aplūkoti reģionālas nozīmes projekti, starp tiem ietilpst projekti, kuros iesaistītas vairākas pašvaldības, kā arī vienas pašvaldības projekti, kas veicina vairāku pašvaldību teritoriju vai visa reģiona attīstību. Pārskats par attīstības projektu īstenošanu /Pielikums 4.2./.

2007.-2008.gada periodā Rīgas reģiona vietējās pašvaldībās visvairāk realizēti un plānoti projekti, kas saistīti ar cilvēkresursu kvalitāti un attīstību, galvenokārt veselības, sociālās, izglītības un kultūras infrastruktūras un pakalpojumu attīstības jomā. Liela daļa projektu saistīti ar tautsaimniecības attīstību, fokusējoties uz tūrisma attīstību un inovācijām uzņēmējdarbībā.

13.attēls. Vietējo pašvaldību reģionālas nozīmes projektu īpatsvars Rīgas reģiona attīstības prioritāšu kontekstā

Vienlaicīgi ar Rīgas reģiona attīstības programmu tika izstrādāta Rīgas reģiona inovatīvās attīstības programma 2005.-2011.gadam. Kā viens no inovatīvās attīstības programmas mērķiem ir izvirzīts informācijas pieejamība par izmantojamiem finansējuma instrumentiem un to piesaistes iespējām. 2006.gada martā tika izveidota un nodrošināta Rīgas plānošanas reģiona ES struktūrfondu informācijas centra darbība. Tiek nodrošināti dažādi informatīvi pakalpojumi par ES struktūrfondu Rīgas plānošanas reģiona pašvaldību, nevalstisko organizāciju, uzņēmēju pārstāvjiem, kā arī citiem interesentiem.

Laika posmā no 2006.-2008.gadam no iestādēm un organizācijām Rīgas plānošanas reģionā ir iesniegti un realizēti ES struktūrfondu projekti, kuru aktivitātes raksturo inovāciju attīstību Rīgā un Rīgas reģionā kopumā:

- Atbalsts lietišķajiem pētījumiem valsts zinātniskajās institūcijās;
- Investīcijas ražošanas procesu un produkcijas modernizēšanai;
- Uzņēmumu darbinieku apmācība un kvalifikācijas celšana;
- Atbalsts darba tirgus kapacitātes stiprināšanai;
- Izglītības programmu un studiju procesa kvalitātes uzlabošana;
- Uzņēmējdarbības un pašnodarbinātības attīstība;
- Investīcijas jaunu iekārtu, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegādei un uzstādīšanai;
- Jaunu tehnoloģiju ieviešana, tai skaitā tehnoloģisko iekārtu iegāde;
- Tehniskās palīdzības pasākumi (piemēram, atbalsts datorizētas Vadības informācijas sistēmas izveidei).

2.5. Teritoriālo datu sistēmas izveide

Pēdējo gadu teritorijas attīstības plānošanas pieredze dažādos plānošanas līmeņos - no vietējā līdz starptautiskajam – aktualizē nepieciešamību pēc teritoriāli bāzētiem datiem, īpaši lokālā līmenī. Šādus nepieciešamību uzsver vairāki ESPON⁵ pētījumi, uz kuru rezultātiem balstoties tiek veidotas izmaiņas Eiropas Savienības ekonomiskās un sociālās kohēzijas politikā⁶, ES Kopējās lauksaimniecības un lauku attīstības politikā, ES ilgtspējīgās attīstības stratēģijā⁷, Eiropas teritoriālajā pārvaldībā⁸, Lisabonas stratēģijā.

Lai varētu adekvāti reaģēt uz šīm politikas izmaiņām ir nepieciešama teritoriāli pamatota rīcība, kas bāzējas uz ticamiem teritoriāliem datiem. Šādu datu trūkums ir izjūtams visos plānošanas līmeņos un īpaši vietējā un reģionālā līmenī, kur nepieciešams pamatot teritorijas attīstības mērķus un plānojuma risinājumus un uzraudzīt attīstības procesus.

Pašlaik notiek aktīva darbība telpiskās attīstības plānošanas sistēmas organizācijai. Ir sagatavots Telpiskās plānošanas sistēmas attīstības koncepcijas projekts⁹. Valsts reģionālās attīstības aģentūrai ir deleģēta ESPON nacionālā kontaktpunkta funkcija, veicot nepieciešamo datu ieguvī valsts telpiskās politikas pamatošanai starptautiski, tiek veidota Teritorijas plānojumu informācijas sistēma (TIS), reģionālās attīstības uzraudzības un novērtēšanas sistēma (RAUNS), veidojas atsevišķas uzraudzības sistēmas pašvaldībās (Rīga). Tomēr visiem šiem pasākumiem ir dažādi mērķi, uzraudzības intereses, tās nav savā starpā saistītas un nerisina teritoriālo datu trūkuma problēmu.

Rīgas plānošanas reģions uzsākot attīstības dokumentu un teritorijas uzraudzības jautājumu risināšanu 2007.gadā piedāvāja izveidot teritoriālu datu sistēmu¹⁰. Pirmais solis ir RPR attīstības uzraudzībai izmantojamo Statistikas teritoriju tīkla izveide, kas tiek veikta reģiona uzraudzības pasākumu ietvaros. Tā mērķis ir nodrošināt informāciju iedzīvotāju struktūras un kustības, kā arī darba vietu izvietojuma un darbaspēka kustības uzraudzībai reģiona teritorijā.

Latvijā pašlaik nav izstrādāta metodika teritoriju noteikšanai dažādas statistiskās informācijas iegūšanai. Esošā pieredze šādu teritoriju noteikšanā ir Rīgas pilsētas domei, kur tiek veidotas apkaimes teritorijas, kas pēc līmeņa atbilst iekš-pašvaldības dalījumam. Jāatzīmē, ka minētās teritorijas nevar tikt uzskatītas par adekvātu mērogu līdzīgu teritoriju noteikšanai lauku apvidos. To nosaka dažāda telpas struktūra un turpmākās plānošanas uzdevumi.

⁵ ESPON – Eiropas telpiskās plānošanas novērošanas tīkls: <http://www.espon.eu/>

⁶ Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the Committee of the Regions and the European Economic and Social Committee. Green Paper on Territorial Cohesion Turning territorial diversity into strength. 2008, projekts

⁷ Eiropas Savienības padome Briselē, 2006. gada 26. jūnijā ES Ilgtspējīgās attīstības stratēģijas (ES IAS) pārskatīšana - Atjaunota stratēģija

⁸ White Paper on European Governance (EC 2001)

⁹ Telpiskās plānošanas sistēmas attīstības koncepcija. 01.12.08. Projekts izsludināts VSS 04.12.2008.

¹⁰ Rīgas plānošanas reģiona attīstības vērtēšanas indikatoru un rezultatīvo rādītāju noteikšana saskaņā ar reģiona plānošanas dokumentiem. Ziņojums. NRRAA, 2007

Pašreizējā prakse ir statistiskās informācijas sasaiste ar noteikta līmeņa pašvaldības vai reģiona administratīvajām teritorijām. Informācija tiek apkopota pašvaldību līmenī – (NUTS 5 teritorijas), rajonu – NUTS 4, plānošanas/statistisko reģionu līmenī /institūciju reģionālajā līmenī – NUTS 3 un valsts līmenī – NUTS 1.

Esošais statistiskais līmenis – vietējā pašvaldība ir bieži vien pārāk liels un ietver dažādas teritorijas. Jau pašlaik ir grūti iegūstami dati par ciemiem un pilsētām, kas atrodas lielāku administratīvo teritoriju sastāvā. Paredzams, ka situācija var palikt sliktāka pēc ATR pabeigšanas, kur esošas teritorijas tiks apvienotas.

Dati nepieciešami vietējām pašvaldībām, kur plānošanas vajadzībām ir nepieciešama analīze nevis par visu plānojamo teritoriju kopumā, bet gan vienu līmeni zemāk – tas ir, dažādām šīs administratīvās teritorijas daļām. Tā nepieciešama arī reģiona līmenim, lai spriestu par dažādu teritoriju un apdzīvoto vietu grupām un to raksturīgajām attīstības tendencēm. Dati nepieciešami arī valsts līmenim, kas veido atsevišķu teritoriju attīstības politikas nosacījumus. Šādu datu ieguve uzsākta valsts līmenī 2008.gadā veidojot analīzi par Baltijas jūras piekrasti un šīs teritorijas attīstības stratēģijas izstrādi.

Šeit piedāvātā statistisko teritoriju noteikšana balstās uz šādiem pieņēmumiem/principiem:

- Mērķteritorija – apdzīvotā teritorija – pilsētas, ciemi, viensētas un to grupas;
- Neapdzīvotā teritorija tiek pieskaitīta kādai no apdzīvotajām teritorijām;
- Netiek sadalītas apdzīvotās vietas;
- Apdzīvotās vietas var tikt apvienotas vienā teritorijā;
- Kā atsevišķas teritorijas tiek noteiktas pilsētas un lielākie ciemi;
- Īpaši tiek izdalītas teritorijas gar Rīgas pilsētas ārējo robežu, ūdeņiem, transporta ceļiem;
- Tiek nodalītas lauku teritorijas, kuras ir dabīgi šķirtas /piemēram ar mežu masīviem/;
- Teritorijas saistāmas ar jau esošajām izveidotajām struktūrām /piemēram, pasta nodaļām, draudzēm, bijušajām saimnieciskajām struktūrām utt./;
- Teritorijas, kas nav apdzīvotas tiek sadalītas nosacīti – ievērojot dabiskus šķēršļus, infrastruktūras objektus, atšķirīgas zemes izmantošanas robežas utt.;
- Tiek respektētas /netiek sadalītas vai apvienotas/ esošās administratīvās un pilsētu robežas.

Statistikas teritoriju tīkla izveides uzdevumi:

- vienoti raksturot demogrāfiskos, sociālos un apdzīvojamā attīstības procesus reģionā un apzināt apdzīvojamā maiņu tendences reģionā,
- plānot sabiedrisko un komerciālo pakalpojumu izvietojuma atbalsta pasākumus, galvenokārt - izglītības, veselības un citus sociālās infrastruktūras tīklus reģionā,
- optimizēt un plānot sabiedriskā transporta nodrošinājumu. Īpaši svarīgi tas ir sakarā ar paredzamo sabiedriskā transporta plānošanas funkciju pārņemšanu reģionā 2010. gadā.

Statistikas teritoriju tīkla izveidei nepieciešams apkopot informāciju par Rīgas reģionā ietilpstošajām 1) apdzīvotajām vietām (ciemiem) un apdzīvojamā teritoriālām - funkcionāli saistītām vienībām, 2) iedzīvotāju skaita un sastāva izmaiņām tajās, 3) uzņēmumiem, darba vietām apdzīvotajās vietās un apdzīvojamā teritoriālās vienībās.

Datus par iedzīvotājiem reģistrē vairākas iestādes (Iedzīvotāju reģistrs, CSP, pašvaldības), taču datu ieguves un apstrādes metodes ir atšķirīgas un sadarbība šo iestāžu starpā ir nepilnīga. Rezultātā dati var atšķirties. Iedzīvotāju reģistrs apkopo datus 2 reizes gadā – uz 1.janvāri un 1.jūliju. Dati pieejami pagastu/novadu līmenī sākot ar 2004.gadu, informācija par iedzīvotāju skaitu ciemos nav pieejama. Tiek apkopota informācija par darbības vecuma un dzimuma struktūru pašvaldībās.

Pašlaik nav ticamu datu par darba vietām un uzņēmumiem noteiktās teritorijās (pilsētas, ciemi, lauku teritorijas). Uzņēmumu reģistra dati, arī statistikas pārvaldes dati, nesniedz informāciju par uzņēmumu un darba vietu reālajām lokalizācijas vietām.

Rīgas reģiona statistikas teritoriju tīkla izveides pamatu veido 75 reģiona pašvaldības (pagasti, novadi, pilsētas un pilsētas ar lauku teritorijām), kas sadalītas sīkākās statistiskās vienībās, kuras veido:

- 312 ciemi (teritorijas plānojumos noteiktie);
- 20 pilsētas;
- 197 lauku statistiskās teritorijas.

Jāņem vērā, ka augstāk minētais sadalījums ir uzlūkojams kā priekšlikums, kas turpmākajā darba procesā jāprecizē - statistikas teritorijas saskaņojamas ar katru pašvaldību. Jebkurā gadījumā, statistikas teritoriju tīkls reģionā ir pašvaldību iniciatīva, kas realizējama kopēji vienojoties.

Uzraudzības ziņojumā ietverta Rīgas reģiona apdzīvojuma (pilsētu, ciemu) karte un paskaidrojoša tabula ar statistikas teritoriju iedalījuma priekšlikumu /Pielikums 4.3./.

Rīgas plānošanas reģiona apdzīvojuma un statistikas teritoriju iedalījuma karte sastādīta balstoties uz pašvaldību teritoriju plānojumus un kartogrāfiskā pamata kartēm. Tika atzīmēti ciemi un pilsētas, kuriem ir noteiktas robežas teritorijas plānojumos. Lauku statistisko teritoriju robežas noteiktas ievērtējot apdzīvoto vietu statusu, plānoto attīstību, apdzīvojuma izplatības raksturu, ceļu tīkla uzbūvi.

Tālākās rīcības:

- Jāveido karte, kas parāda triju līmeņu apdzīvojumu – esošais apdzīvojums; plānotais ciemu apdzīvojums un plānotais ārpus ciemu apdzīvojums;
- Ir jāveic aprēķini par esošo un plānoto iedzīvotāju skaitu un tam atbilstošo teritoriju kapacitāti. Ir pamats uzskatīt, ka apbūvei plānotās teritorijas krietni pārsniedz maksātspējīgo pieprasījumu un paredzētā teritoriju platība ir lielāka nekā prognozētais iedzīvotāju skaita pieaugums;
- Būtu nepieciešams veidot metodiku ciemu un to robežu noteikšanai.

3. Rīgas plānošanas reģiona rīcības priekšlikumi

3.1. Aktuālie reģiona attīstības jautājumi

Lai panāktu Rīgas reģiona sekmīgu attīstību, ievērojot aktuālos un perspektīvos attīstības procesus, tuvākā 1-3 gadu laikā ir nepieciešams risināt vairākus nozīmīgus attīstības jautājumus:

Galvenās problēmas

1. Sociālā attīstība

- Pastāv sociālā atstumtība un noslāņošanās, pieaug sociālie izdevumi, ir augsta kriminogēnā situācija;
- Rīgas reģiona iedzīvotāju dabīgais pieaugums ir negatīvs. Rīgas rajonā un īpaši Rīgai tuvumā esošajās pašvaldībās iedzīvotāju skaits pieaug tikai pateicoties migrācijai. Reģionā, tāpat kā visā valstī ir tendence palielināties veco cilvēku īpatsvaram;
- Turpinās eksurbanizācijas procesi reģiona robežās, kur galvenā loma ir iedzīvotājiem ar ļoti zemu vai arī ļoti augstu ienākumu līmeni.

2. Saimnieciskā attīstība

- Inovatīvu ekonomiku veicinošo elementu, piemēram, industriālo parku un tehnoloģisko centru darbības apjoms nav izvērstis plašumā;
- Aug atšķirīgu izaugsmes priekšnosacījumu radītā plaisa starp pilsētu un lauku, Rīgas un mazpilsētu, Rīgai tuvu un attālināto lauku teritoriju ekonomiskās un sociālās attīstības tempiem.

3. Satiksme

- Iezīmējušās nevēlamas izmaiņas satiksmes struktūrā. Reģionā joprojām samazinās sabiedriskā transporta loma un pazeminās reģiona apdzīvoto vietu sasniedzamība un nepietiekami ātri aug reģiona starptautiskā sasniedzamība.

4. Apdzīvojums

- Darba vietām koncentrējoties Rīgā, tās tuvumā esošās pilsētas un citas apdzīvotas vietas arvien vairāk pārvēršas par iedzīvotāju nakšņošanas vietām radot izteiktu svārstmigrāciju uz-no darba;
- Pierīgā notiek apdzīvoto vietu saplūšana, īpaši gar galvenajiem autoceļiem, un izkaisītu apbūves rajonu veidošana jūras, ezeru un upju piekrastēs ārpus esošo apdzīvoto vietu robežām;
- Apdzīvojums ir izpleties aiz Rīgas pilsētas robežām, izveidojušās jaunas, galvenokārt privātmāju apbūves teritorijas. Joprojām izteikta ir tendence apbūvei attīstīties nepiemērotās teritorijās un lineārās struktūrās - gar lielajiem autoceļiem.

Galvenie pastāvīgie darbības virzieni

Nepieciešamā darbība atbilstoši Rīgas reģiona ilgtermiņa attīstības nostādnēm un tuvāko gadu prioritātēm:

1. Rīgas reģiona pozicionēšanās konkurencei un sadarbībai starptautiski

- Rīgas un reģiona pozitīvās lomas pamatošana un sabiedrības attieksmes veidošana
- Partnerība un koordinācija reģiona tēla un attīstības veicinātāju (valsts, pašvaldības, uzņēmumi, sabiedriskās organizācijas) institūciju stiprināšanai.
- Attīstības virzienu fokusēšana (centrēšana) noteiktos konkurētspējas virzienos.
- Rīgas reģiona marketinga stratēģijas īstenošana.

2. Cilvēkresursi un to mobilizēšana

- Vidējā izglītība inženierzinātņu un dabas zinātņu jomās darbaspēka mobilitātes un konkurētspējas stiprināšanai.
- Ekonomiski aktīvo iedzīvotāju piesaiste reģionam.

3. Saimnieciskās attīstības loma un jaunas iespējas; reģiona kreatīvais potenciāls un tā mobilizēšana

- Pētnieciskā potenciāla daudzveidošana un attīstības veicināšana Latvijā - iekšējai konkurencei starp pilsētām.
- Augsti tehnoloģiski nodrošinātas ražošanas attīstība noteiktos specializācijas virzienos reģionā.
- IT produktu radīšanas un izmantošanas „kultūras” veicināšana.

4. Teritorijas resursu attīstības - „zemes politika”

- Rīgas - Pierīgas vienotu attīstības dokumentu izstrāde, nosakot stratēģiski nozīmīgās teritorijas un mezglus līdz ar to lomu un izmantošanas režīmu.
- Apdzīvojuma attīstības Pierīgā vadīšana – veidojot centru sistēmu ar skaidru saimnieciskās darbības, dzīvesveidu, pakalpojumu un satiksmes sadalījumu, t.sk. specializāciju.

Galvenie nepieciešamie darbības virzieni tuvākajam laikam***1. Saimnieciskā attīstība***

- Veicināt perspektīvo reģiona tautsaimniecības nozaru un uzņēmējdarbības virzienu attīstību, veidojot labvēlīgu uzņēmējdarbības vidi, attīstot uz zināšanām un pētniecību balstītas modernās tehnoloģijas un inovācijas, atbalstīt nozares, kuras ražo produkciju ar augstu pievienoto vērtību;

- Stiprināt augsti efektīvu zināšanu ietilpīgu ekonomisko aktivitāšu koncentrāciju Rīgā un tās tuvākajā apkārtnē, vienlaikus stiprinot reģiona nomaļu teritoriju profilēšanas tradicionālajos saimnieciskajos virzienos, tādējādi veicinot reģiona konkurētspēju un ierobežojot Rīgas un tās tuvākās apkārtnes ekonomisko aktivitāšu pārsvara pieaugumu pār reģiona nomalēm;
- Veidot jaunus reģiona saimniecisko profilu stiprinošos virzienus - attīstīt reģiona kūrortus, SPA infrastruktūru, izmantojot unikālos minerālūdeņu un ārstniecisko dūņu resursus (Jūrmala, Saulkrasti, Sigulda, Baldone u.c.).

2. Izglītība un konkurētspēja

- Attīstīt cilvēku resursus, paplašinot iespējas, nodrošinot pieejamu un kvalitatīvu izglītību, profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanas iespējas;
- Skolu, bērnudārzu, aktīvās atpūtas (sevišķi bērnu sporta) tīkls;
- Saglabāt un attīstīt vietējo identitāti un radošo aktivitāti. Saglabāt un attīstīt kultūrvidi - daudzveidīgo, kultūrvēsturisko mantojumu un citus savdabīgos reģiona (tūrisma) resursus.

3. Sabiedriskā satiksme

- Izveidot vienotu - ērtu, videi draudzīgu un savstarpēji saistītu, reģiona sabiedriskā transporta sistēmu.

4. Daudzcentru telpiskā attīstība

- Attīstīt ilgtspējīgu daudzcentru (policentrisku) apdzīvojuma sistēmu, nodrošinot kvalitatīvu un pievilcīgu pilsētas un lauku vides un ainavas attīstību saiknē ar mājokļu attīstību funkcionāli pilnvērtīgu apdzīvoto vietu (pilsētu, ciemu) tīklā;
- Stiprināt attīstības centru un funkcionāli pilnvērtīgu apdzīvoto vietu „profilēšanos” (specializāciju) - daudzcentru apdzīvojuma sistēmas attīstībai reģionā.

5. Tūrisms

- Veidot reģiona visaptverošu vietējo un starptautisko tūrisma attīstības politiku. Attīstīt starptautisko un vietējo, t.sk. lauku tūrismu. Tūrisma pakalpojumu skaita un daudzveidībai – to tīklošana, vienotu reģiona tūrisma produkta attīstība.

Plānošana

RPR telpiskā (teritorijas) plānojuma ieviešanas būtiskākās problēmas.

1. Plānošanas metodes vietējo plānojumu izstrādē ir nepietiekami izmantotas: trūkst ilgtspējīga un pamatota nākotnes redzējuma, kas noteikts plānošanas dokumentos (attīstības programmās, stratēģijās, koncepcijās u.c.). Parasti teritorijas plānojums ir „viens pats”, pat Paskaidrojuma rakstā netiek pamatoti plānotie risinājumi, lielākoties ir aprakstīta tikai pašreizējā situācija.

2. Apdzīvojuma plānošana pārsvarā balstās uz īpašnieku iesniegumu pamata, bet ne prognozes par iedzīvotāju skaitu un pieprasījumu pēc mājokļiem attiecīgajā plānošanas periodā, kā to nosaka Rīgas plānošanas reģiona telpiskā plānojuma vadlīniju prasības. Rezultātā - spēkā esošajos plānojumos apbūves teritorijas (galvenokārt mājokļu) tiek plānotas nesamērīgā daudzumā.
3. Aizvien vairāk, bez pamatotas vajadzības, apbūvei tiek paredzētas plašas lauksaimniecības un mežu teritorijas, tādējādi neņemot vērā ilgtspējīgas attīstības principus, kas iekļauti Rīgas plānošanas reģiona telpiskajā plānojumā. Atsevišķām pašvaldībām ir spēkā teritorijas plānojumi, kur atļauta lauksaimniecības zemju sadalīšana pat 1200 m² parcelēs, kas faktiski rada risku neprognozējamai attīstībai.
4. Atsevišķu pašvaldību plānojumos sezonas apdzīvotās vietas – vasarnīcu un dārzkopības sabiedrību teritorijas noteiktas par pastāvīgi apdzīvotajām vietām bieži bez prasībām atbilstošas ciemu infrastruktūras attīstībai.
5. Pašvaldības neveic savu plānojumu atbilstības izvērtējumu RPR telpiskajam (teritorijas) plānojumam. Rezultātā veidojas situācija, kurā reģionam ir ierobežotas iespējas ieviest plānojumu.
6. Līdz šim nepastāv tiesiski pamatota prakse, kā atcelt vai samazināt apbūves teritorijas un to intensitāti (kas nav apgūtas), jo tiek uzskatīts, ka pēctecības un tiesiskās paļāvības principi ir nepārvarami. Paredzams, ka minētā problēma īpaši aktuāla varētu būt pašvaldībās, kas paredzējušas lielas apbūves teritorijas bez īpaša pamatojuma. To varētu uzskatīt par izaicinājumu plānotāju un juristu sadarbībai.

3.2. Veicamo pasākumu plāns

Galvenie darbības virzieni 2009.gadā

Pēc 2009. gada pašvaldību vēlēšanām būtiski mainīsies teritorijas plānošanas sistēma. Tiek veidots jauns teritorijas plānošanas likums, būs izmaiņas politikas plānošanas sistēmā kopumā. Izmaiņas atstās ietekmi uz reģiona plānošanas dokumentiem, tai skaitā uz reģiona plānojumu tā ieviešanu un uzraudzību. Zemāk ir citētas dažas izmaiņas, kas izriet no teritorijas plānošanas likuma grozījumiem.

Pēc jauno pašvaldību vēlēšanām, kas notiks 2009. g. jūnijā, saskaņā ar teritorijas plānošanas likuma 13.11.2008. grozījumu pārejas noteikumu 13. punktu:

Triju mēnešu laikā pēc jaunizveidotās novada domes pirmās sēdes novada dome apstiprina ar saistošajiem noteikumiem novada pašvaldības teritorijā ietilpstošo bijušo vietējo pašvaldību (novada teritoriālo vienību) teritorijas plānojumus un detālplānojumus.

Saskaņā ar 15. punktu:

Rajona pašvaldību saistošie noteikumi, ar kuriem apstiprināts rajona teritorijas plānojums, zaudē spēku 2009.gada 1.augustā

Saskaņā ar 17. punktu:

Viena mēneša laikā pēc visu attiecīgajā plānošanas reģionā ietilpstošo rajonu teritorijas plānojumu saņemšanas plānošanas reģiona attīstības padome pieņem lēmumu par plānošanas reģiona teritorijā ietilpstošo rajonu teritorijas plānojumu iekļaušanu plānošanas reģiona teritorijas plānojumā pielikumu veidā.

Pašlaik nav noteikts rajonu plānojumu kā reģiona plānojuma pielikumu juridiskais statuss. Ir iecerēts, ka rajonu plānojumi, kas zaudēs spēku nākošā gada augustā, tiks vērtēti plānošanas reģionos. Rīgas reģions varēs pieņemt lēmumu par šo plānojumu tiesisko statusu, kas nozīmē, ka daži plānojumi tiks apstiprināti kā saistoši (vai arī kādas to daļas), daļa plānojumu var tikt pieņemti kā informatīvi materiāli, kam nav saistošu seku. Tas radīs nevienlīdzīgu situāciju dažādās teritorijās un dažādās plānošanas jomās. Šāda situācija saglabāsies līdz tam brīdim, kamēr valsts izstrādās jaunu regulējumu par reģiona līmeņa plānojumiem.

Ņemot vērā rajonu teritoriju plānojumu izstrādes laiku un saturu, rajona plānojumi, kas būtu jāakceptē kā saistoši ir jāizceļ tie, kas ir izstrādāti nesen – Rīgas, Ogres, Tukuma rajona plānojumi un to daļas, kam ir būtiska nozīme - Limbažu rajona ainavu plāns, kas ir veidoti izmantojot reģiona plānojumu. No uzraudzības viedokļa šāda situācija rada papildus pasākumus rajona plānojumu uzraudzībai.

Neatrisināta problēma ir rajona plānojuma un reģiona plānojuma saskaņotība. Atsevišķos gadījumos rajona plānojumi ir pretrunā ar reģiona plānojumu. Būtu jāņem vērā, ka apstiprinot šādu plānojumu kā reģiona plānojuma daļu, ir jānovērš šādas nesaskaņas, pretējā gadījumā - viens dokuments nevar saturēt pretrunīgu informāciju.

Rīcības plāns

Zemāk dots veicamo darbu jeb pasākumu plāns nākošajam (2009.) gadam. Tam ir ieteikuma raksturs sagatavojot RPR darba plānu nākošajam gadam. Pasākumu izpilde un efektivitāte ir vērtējama gada periodā. Plānā ietverti arī pasākumi vidēja termiņa budžeta plānošanas periodam (3 gadiem), kuru sagatavošana un ieviešana ir uzsākama 2009.gadā saskaņā ar pieejamajiem budžeta līdzekļiem.

Veicamo pasākāmu tematiskais sadalījums ir nosacīts, jo to vairums ir savstarpēji saistīti. Pasākumu sadalījums pēc to piederības reģiona funkcijām atbilst reģiona statusa un lomas šī brīža nenoteiktībai. Pasākumu plānā ietvertas valsts finansētās funkcijas, kuru izpildes nodrošināšanai paredzami noteikti resursi (formālās funkcijas); funkcijas, kuru šobrīd nav, bet kuru izpilde ir loģiska atbilstoši reģiona attīstības plānošanas un veicinātāja lomai un var tikt nodotas reģionam (iespējamās/paredzamās funkcijas).

<i>Galvenie darbības virzieni</i>	<i>Pasākumi</i>	<i>Atbilstība reģiona funkcijām</i>	<i>Kontroles forma</i>	<i>Kontroles laiks</i>
Attīstības uzraudzība	Reģiona attīstības un plānošanas dokumentu īstenošanas uzraudzība: <ul style="list-style-type: none"> • Tematiskie eksprespētījumi • Reģiona statistikas teritoriju izveide un informācijas analīze • Pārskata ziņojuma sagatavošana 	formālā	RPR attīstības un plānošanas uzraudzības ziņojums	2009.g.
Plānošana	Reģiona kopējo attīstības plānošanas un attīstības projektu izstrāde	formālā	Projektu izstrāde un realizācija / Darba plāna ceturkšņa atskaites	2009.g.
	Līdzdalība valsts tiesību aktu projektu izvērtēšanā un atzinumu sagatavošanā	formālā	Darba plāna ceturkšņa atskaites	2009.g.
	Reģionālā un vietējā līmeņa attīstības plānošanas dokumentu savstarpējās saskaņotības un atbilstības normatīvo aktu prasībām izvērtēšana	formālā	Pārskats par plānošanas reģiona teritorijas plānojuma izstrādi / Darba plāna ceturkšņa atskaites	2009.g.
	Nacionālā līmeņa plānošanas dokumentu atbilstības reģiona attīstības plānošanas dokumentiem izvērtēšana	formālā	Darba plāna ceturkšņa atskaites	2009.g.
	Reģiona attīstības stratēģijas, reģiona telpiskā plānojuma un attīstības programmas īstenošana, uzraudzība, pilnveidošana/aktualizācija:	formālā	RPR attīstības un plānošanas uzraudzības ziņojums	2009./2010.g.
	<ul style="list-style-type: none"> • Reģiona attīstības stratēģijas īstenošanas novērtēšana 	formālā	RPR attīstības un plānošanas uzraudzības ziņojums	2009.g.

	<ul style="list-style-type: none"> • Reģiona telpiskā plānojuma vadlīniju īstenošanas novērtēšana; aktualizācija 	formālā	Pārskats par plānošanas reģiona teritorijas plānojuma izstrādi	2009.g.
	<ul style="list-style-type: none"> • Reģiona attīstības programmas 2005.-2011.gadam / Rīgas plānošanas reģiona inovatīvās attīstības programmas 2005.-2010.gadam aktualizācija 	formālā	RPR attīstības un plānošanas uzraudzības ziņojums	2009.g.
Koordinācija	Reģiona un pašvaldību sadarbības ar nacionālā līmeņa institūcijām nodrošināšana	formālā	Darba plāna ceturkšņa atskaites	2009.g.
	Reģionālās attīstības atbalsta pasākumu izstrādes un īstenošanas nodrošināšana (<i>izstrādāto projektu pieteikumu saraksts – pielikumā</i>)	formālā	RPR attīstības un plānošanas uzraudzības ziņojums	2009.g.
	Informācijas aprites nodrošināšana par attīstības finansējuma iespējām reģionā (<i>Rīgas plānošanas reģiona ES struktūrfondu informācijas centra pasākumi</i>)	formālā	Darba plāna ceturkšņa atskaites	2009.g.
	Pašvaldību sadarbības rīcību koordinācija	iespējamā/ paredzamā	Projektu izstrāde un realizācija	2009.g.
	Valsts un pašvaldību sadarbības koordinācija reģiona sabiedriskā transporta sistēmas izveidei (Reģiona sabiedriskā transporta plāna izstrāde)	iespējamā/ paredzamā	RPR attīstības un plānošanas uzraudzības ziņojums	2011.g.
Pārvaldība	Sabiedriskā transporta satiksmes pārvaldība	iespējamā/ paredzamā	RPR attīstības un plānošanas uzraudzības ziņojums	2010.g.
	Profesionālās un tālākizglītības pārvaldība	iespējamā/ paredzamā	RPR attīstības un plānošanas uzraudzības ziņojums	2010.g.
Konkurētspējas stiprināšana	Reģiona mārketinga projekti	iespējamā/ paredzamā	Projektu izstrāde un realizācija	2009.g.
	Reģiona marketinga stratēģijas izstrāde	iespējamā/ paredzamā	RPR attīstības un plānošanas uzraudzības ziņojums	2011.g.
Tūrisma attīstība	Reģiona tūrisma attīstības stratēģijas izstrāde	iespējamā/ paredzamā	RPR attīstības un plānošanas uzraudzības ziņojums	2011.g.

4. Pielikumi

4.1. Rīgas plānošanas reģiona pašvaldību teritorijas plānojumi un attīstības programmas

Statuss	Teritorijas plānojumi	Attīstības programmas
Spēkā esoši dokumenti	73	44
Nav spēkā esoši / izstrādes stadijā	2	31

Npk	Administratīvā teritorija	Teritorijas plānojumi	Attīstības programmas
	<i>Pilsētas</i>		
1	Ainaži ar lauku teritoriju	+	-
2	Aloja ar lauku teritoriju	+	-
3	Baloži	-	-
4	Jūrmala	+	+
5	Limbaži	+	+
6	Olaine	+	+
7	Rīga	+	+
8	Salacgrīva ar lauku teritoriju	+	+
9	Saulkrasti ar lauku teritoriju	+	+
10	Staicele ar lauku teritoriju	+	-
11	Tukums	+	+
12	Vangaži	+	-
	<i>Novadi, pagasti</i>		
13	Ādažu novads	+	+
14	Allažu pagasts	+	+
15	Babītes pagasts	+	+
16	Baldones novads	+	-
17	Birzgales pagasts	+	+
18	Braslavas pagasts	+	-
19	Brīvēznieku pagasts	+	+
20	Carnikavas novads	+	+
21	Daugmales pagasts	+	-
22	Degoles pagasts	+	-
23	Džūkstes pagasts	+	+
24	Engures pagasts	+	+
25	Garkalnes novads	+	-
26	Ikšķiles novads	+	+
27	Inčukalna novads	+	-
28	Irlavas pagasts	+	+
29	Jaunpils pagasts	+	+
30	Jaunsātu pagasts	+	-
31	Jumpravas pagasts	+	+
32	Kandavas novads	+	+
33	Katvaru pagasts	+	-
34	Krapes pagasts	+	-
35	Krimuldas pagasts	+	-
36	Ķeguma novads	+	+
37	Ķeīpenes pagasts	+	-
38	Ķekavas pagasts	+	+

RĪGAS PLĀNOŠANAS REĢIONA ATTĪSTĪBAS UZRAUDZĪBAS ZIŅOJUMS 2008

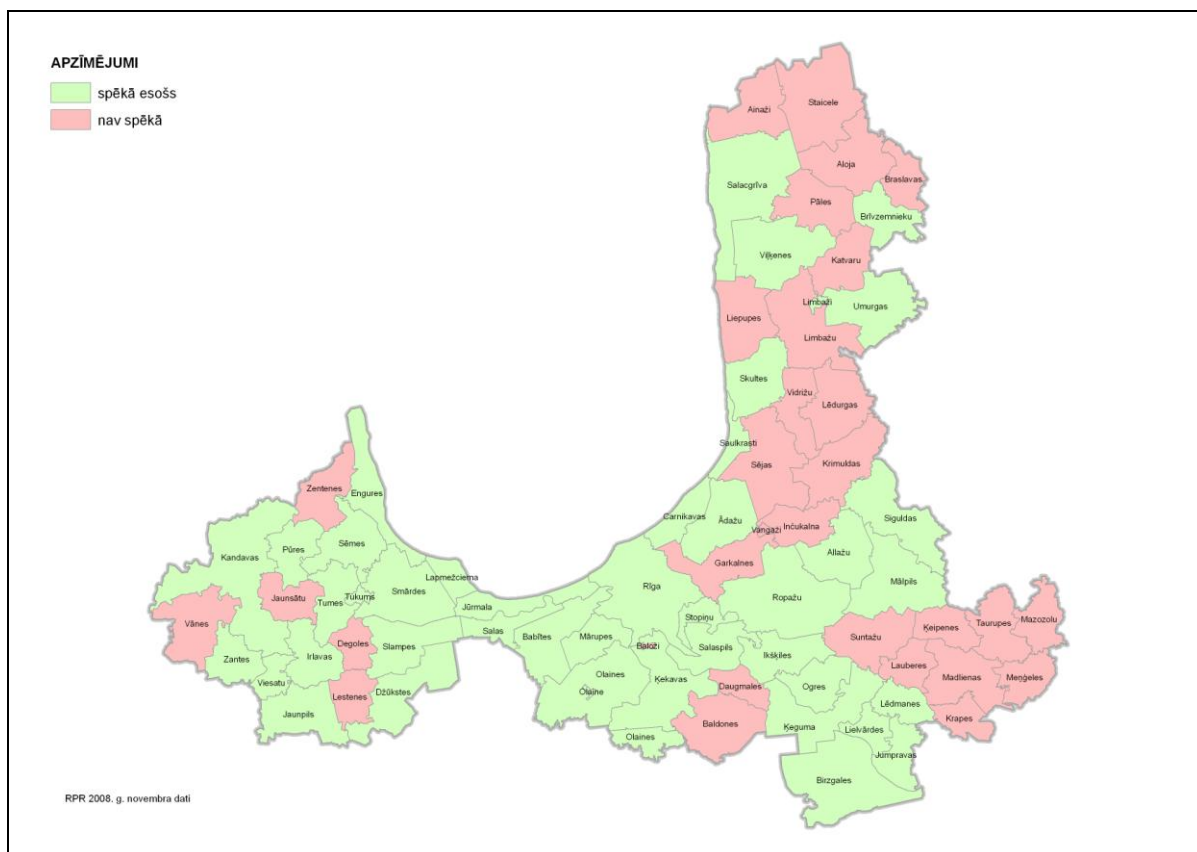
39	Lapmežciema novads	-	+
40	Lauberes pagasts	+	-
41	Lēdmanes pagasts	+	+
42	Lēdurgas pagasts	+	-
43	Lestenes pagasts	+	-
44	Lielvārdes novads	+	+
45	Liepupes pagasts	+	-
46	Limbažu pagasts	+	-
47	Madlienas pagasts	+	-
48	Mālpils pagasts	+	+
49	Mārupes pagasts	+	+
50	Mazozolu pagasts	+	-
51	Mēngeles pagasts	+	-
52	Ogres novads	+	+
53	Olaines pagasts	+	+
54	Pāles pagasts	+	-
55	Pūres pagasts	+	+
56	Ropažu novads	+	+
57	Salas pagasts	+	+
58	Salaspils novads	+	+
59	Sējas novads	+	-
60	Sēmes pagasts	+	+
61	Siguldas novads	+	+
62	Skultes pagasts	+	+
63	Slampes pagasts	+	+
64	Smārdes pagasts	+	+
65	Stopiņu novads	+	+
66	Suntažu pagasts	+	-
67	Taurupes pagasts	+	-
68	Tumes pagasts	+	+
69	Umurgas pagasts	+	+
70	Vānes pagasts	+	-
71	Vidrižu pagasts	+	-
72	Viesatu pagasts	+	+
73	Viļķenes pagasts	+	+
74	Zantes pagasts	+	+
75	Zentenes pagasts	+	-

+
-

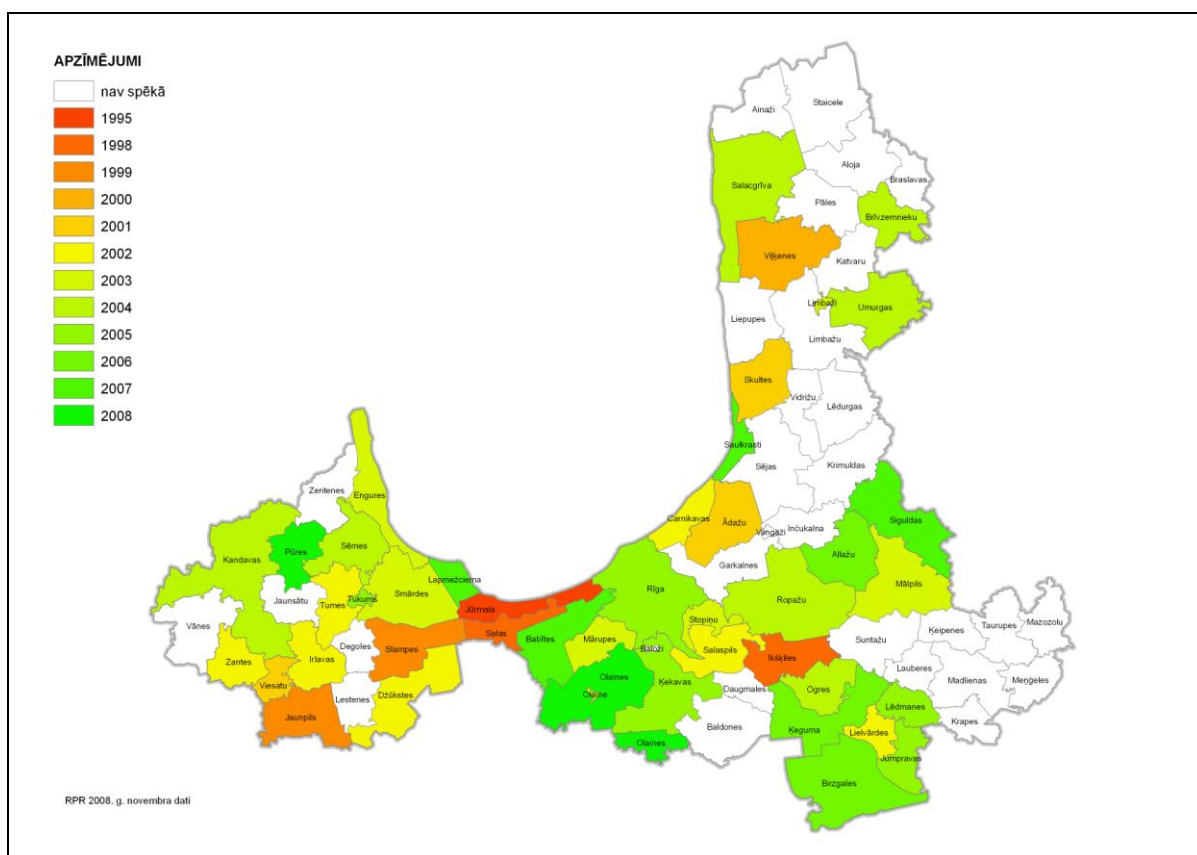
Spēkā esošs attīstības dokuments

Nav spēkā esoša attīstības dokumenta

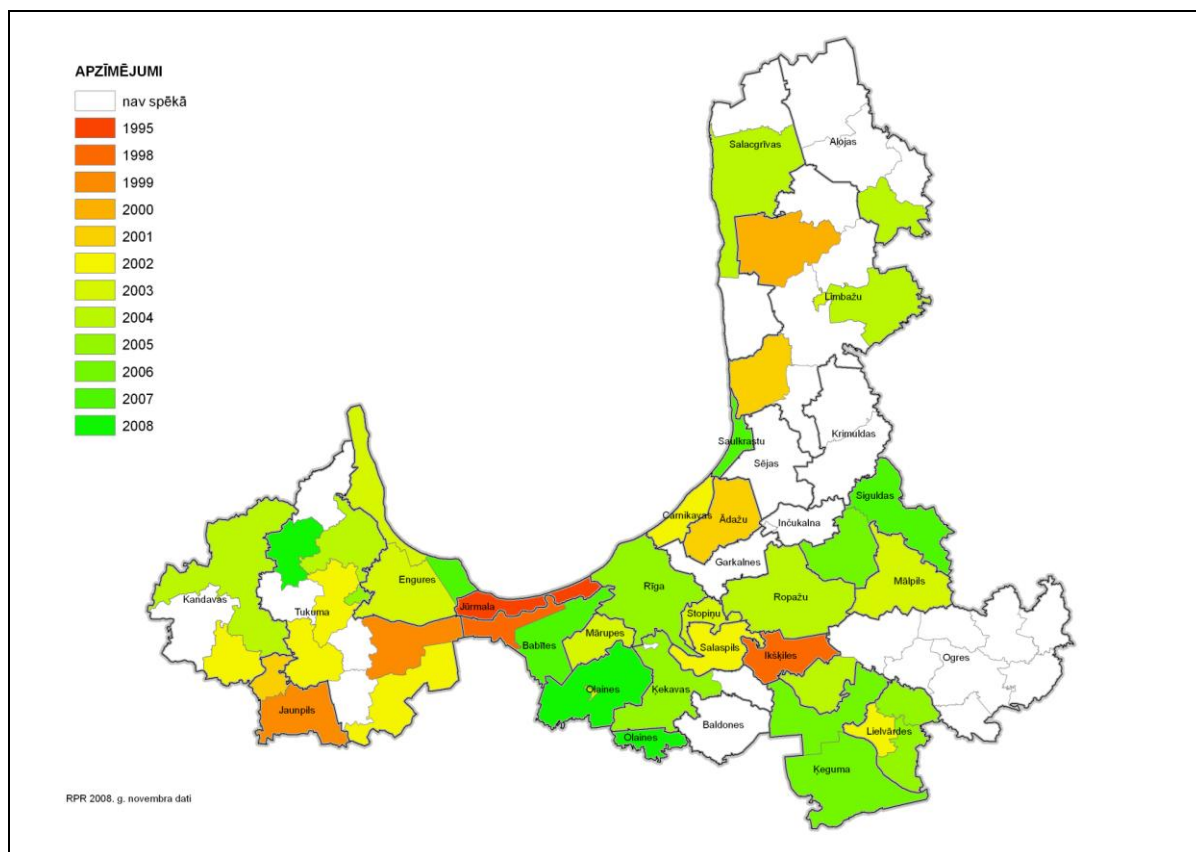
RPR administrācijas dati 15/11/2008

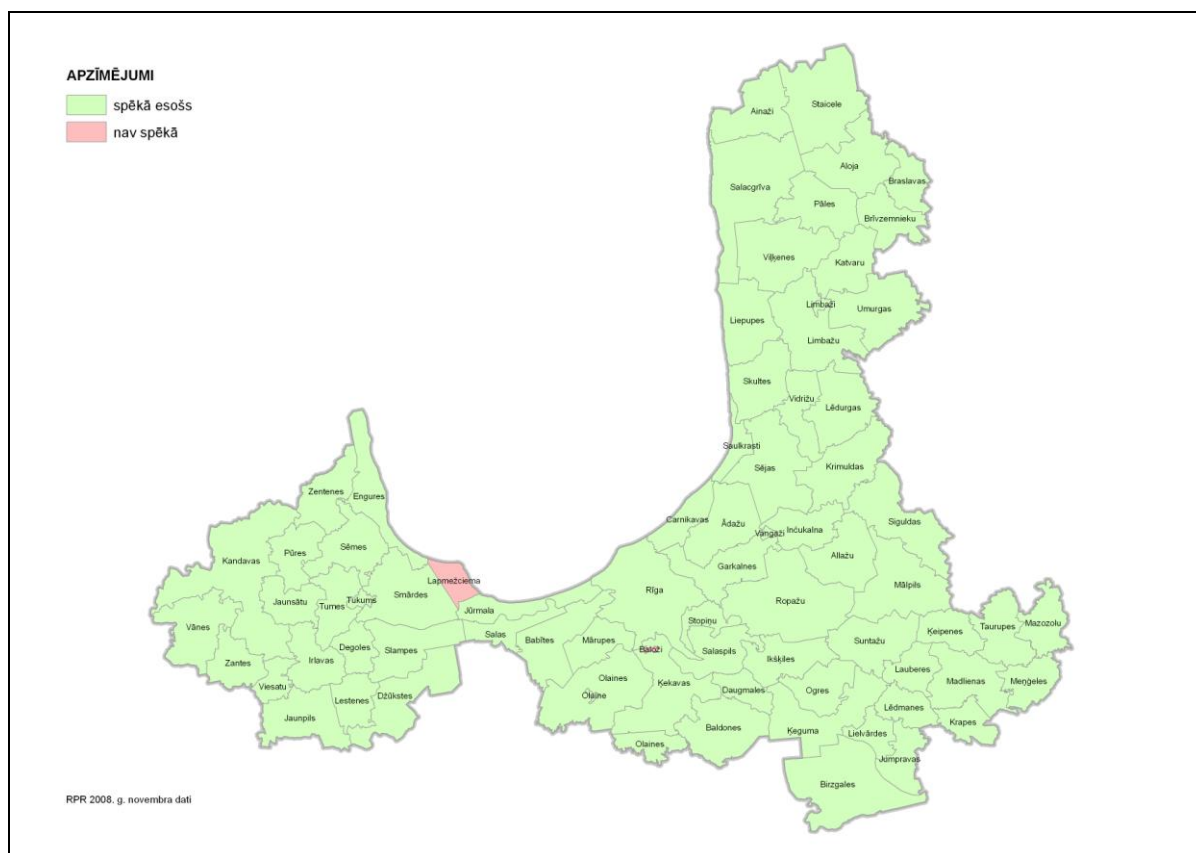
P1.attēls. Attīstības programmu statuss

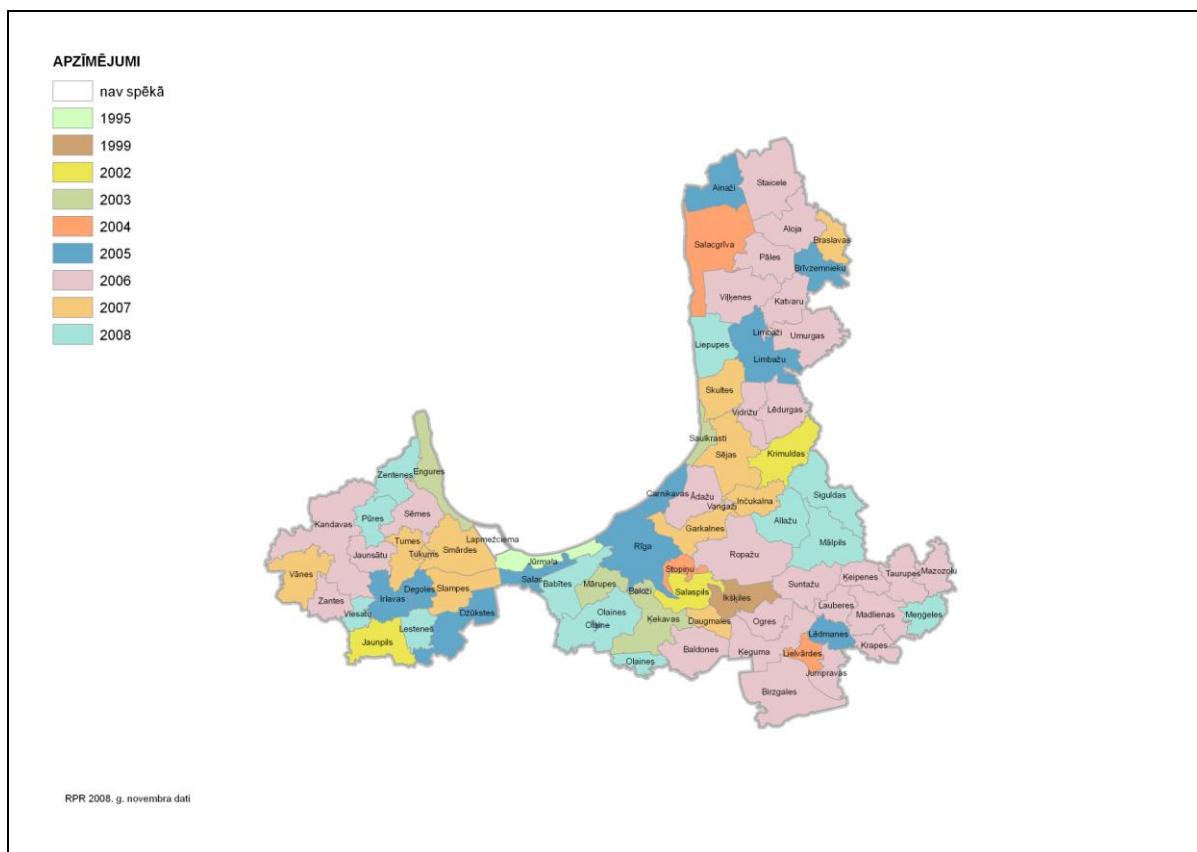
P2.attēls. Attīstības programmu apstiprināšanas laiks

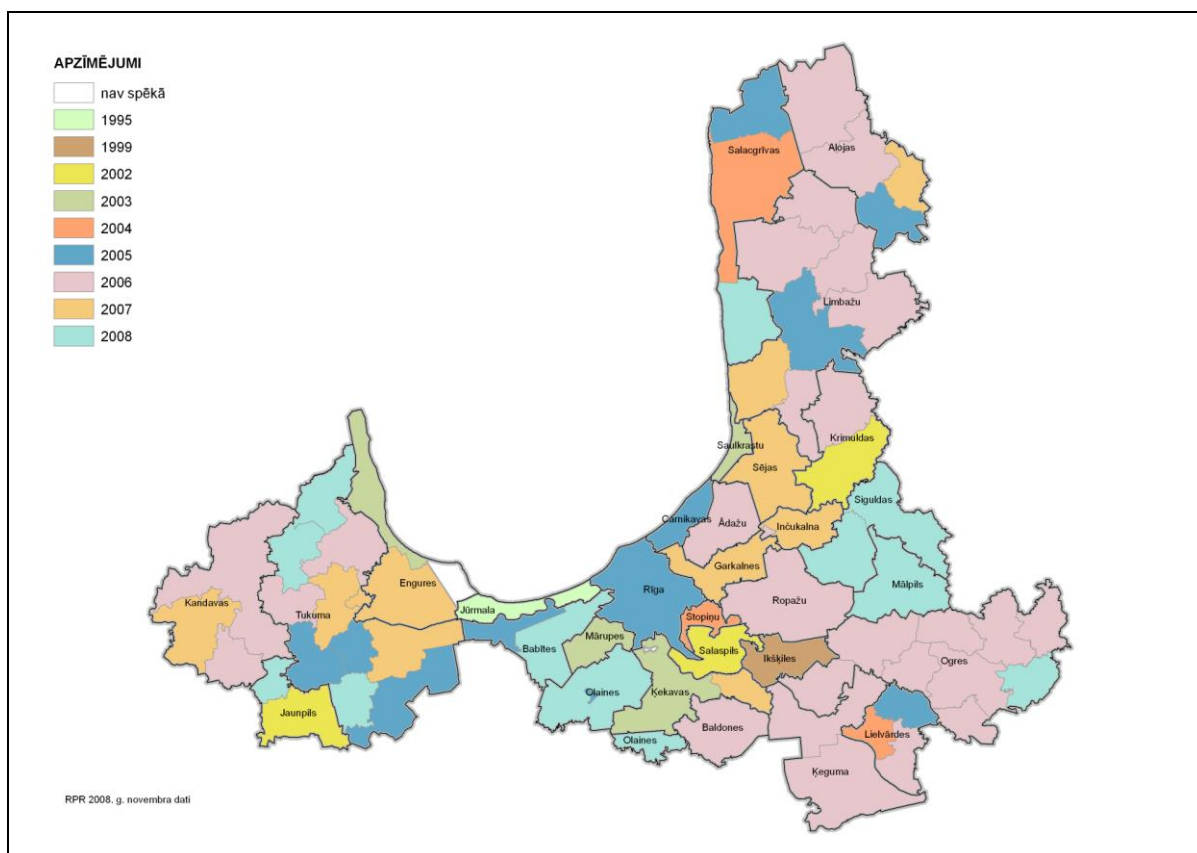
P3.attēls. Attīstības programmu apstiprināšanas laiks jaunajā teritorijas administratīvajā iedalījumā

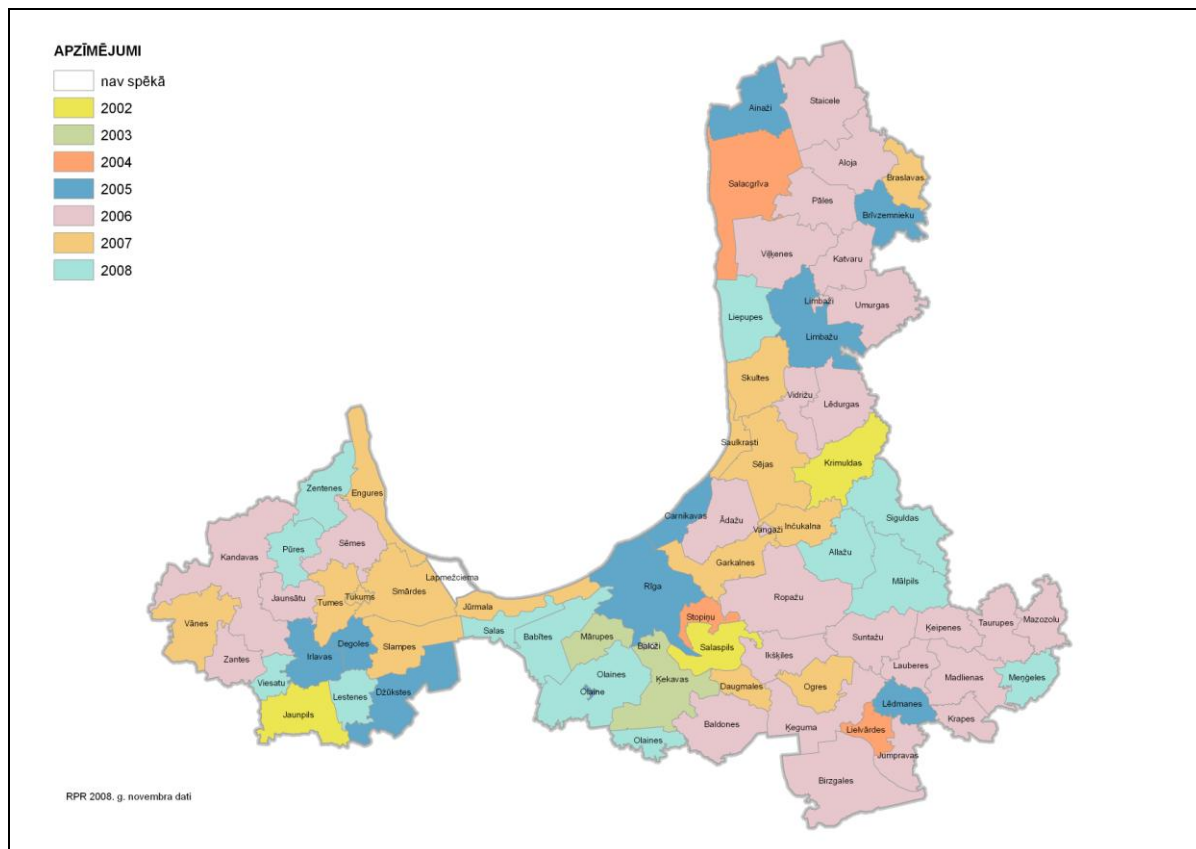
P4.attēls. Teritorijas plānojumu statuss

P5.attēls. Teritorijas plānojumu apstiprināšanas laiks

P6.attēls. Teritorijas plānojumu apstiprināšanas laiks jaunajā teritorijas administratīvajā iedalījumā

P9.attēls. Teritorijas plānojumu un grozījumu apstiprināšanas laiks

4.2. Rīgas reģiona vietējo pašvaldību reģionālas nozīmes attīstības projektu pārskats 2007.-2008.gadam

Reģiona attīstības mērķi	Atbilstība reģiona attīstības rīcības virzieniem	Tēma / Projekta nosaukums	Teritorija
1. Augsta cilvēkresursu kvalitāte un attīstība	1.1. Demogrāfiskās situācijas uzlabošana	-	-
	1.2. Veselības, sociālās, izglītības un kultūras infrastruktūras un pakalpojumu attīstība	Stadiona izbūve	Limbažu rajons, Ogres rajons
		Kultūras centra izveide	Tukuma rajons, Rīgas rajons
		Bērnu sporta attīstības koncepcija un basketbola līgas dibināšana	Ogres rajons
		Kultūras tradīciju stiprināšana	Ogres rajons
		Teiku varoņu taku izveide	Ogres rajons
		Bibliotēku attīstība	Ogres rajons
		Muzeju attīstība	Ogres rajons
		Baseīna būvniecība	Ogres rajons, Rīgas rajons
		Pilsdrupu rekonstrukcija	Rīgas rajons
		Pirmsskolas izglītības iestādes būvniecība	Rīgas rajons
		Sporta centra izveide	Rīga, Rīgas rajons
		Skolēnu dziesmu svētku organizēšana	Jūrmala
		Sociālo pakalpojumu centra / programmas izstrāde	Limbažu rajons, Tukuma rajons,
	1.3. Mājokļu nodrošinātības uzlabošana	-	-
	1.4. Nodarbinātībai labvēlīgu priekšnosacījumu radīšana	Projektu kursi NVO un iedzīvotājiem	Ogres rajons
		Darba prasmju uzlabošana, mācību prakses	Ogres rajons
		Konsultācijas un apmācība komercdarbības un pašnodarbinātības uzsākšanai	Tukuma rajons

	1.5. Informācijas sabiedrības veidošana	Publiskās pārvaldes informācijas sistēmas attīstība	Rīgas rajons
		Publisko interneta pieejas punktu izveide	Rīga, Jūrmala, Rīgas rajons, Ogres rajons, Limbažu rajons, Tukuma rajons
	1.6. Pilsoniskās sabiedrības veidošana	-	-
2. Ērta reģiona starptautiskā un vietējā sasniedzamība	2.1. Transporta un transporta infrastruktūras attīstība	Ielu un gājēju ceļu izbūve un rekonstrukcija	Rīga, Jūrmala, Limbažu rajons, Ogres rajons, Rīgas rajons, Tukuma rajons
		Satiksmes drošības uzlabošana	Ogres rajons, Tukuma rajons
		Veloceliņu tīkla izveide	Rīga, Jūrmala, Limbažu rajons, Ogres rajons, Rīgas rajons, Tukuma rajons
		Sabiedriskā transporta informācijas sistēmas izveide	Rīga
		Tilta būve	Jūrmala
		Apvedceļa izbūve	Jūrmala
		Ziemeļu transporta koridors	Jūrmala
	1.2. Sakaru infrastruktūras attīstība	Publisko interneta pieejas punktu izveide	Rīga, Jūrmala, Rīgas rajons, Ogres rajons, Limbažu rajons, Tukuma rajons
3. Konkurētspējīga tautsaimniecība, daudzveidīga un aktīva uzņēmējdarbība	3.1. Inovāciju paplašināšana uzņēmējdarbībā	Biznesa inkubatora izveide	Ogres rajons
		Radošā inkubatora izveide	Ogres rajons
	3.2. Produktivitātes paaugstināšana	Darba prasmju uzlabošana	Ogres rajons
	3.3. Uzņēmējdarbības aktivitātes paaugstināšana	Sadarbības ķēdes attīstība zināšanu pārnesei starp uzņēmējiem	Ogres rajons
	3.4. Tūrisma attīstība	Ilgspējīga ūdens tūrisma attīstība	Ogres rajons, Jūrmala
		Teiku varoņu taku izveide	Ogres rajons
		Muzeju attīstība	Ogres rajons

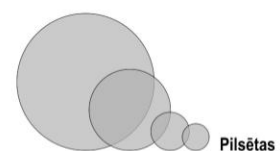
		Veloceliņu tīkla izveide	Rīga, Jūrmala, Limbažu rajons, Ogres rajons, Rīgas rajons, Tukuma rajons
		Pilsdrupu rekonstrukcija	Rīgas rajons
		Tūrisma attīstības zonas izveide	Jūrmala
		Sabiedrisko peldvietu iekārtošana	Limbažu rajons, Rīgas rajons, Jūrmala
4. Augstas kvalitātes dzīves vide	4.1. Efektīvas enerģijas un vides infrastruktūras attīstība	Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība	Rīga, Jūrmala, Tukuma rajons, Rīgas rajons
		Atkritumu apsaimniekošana	Rīga, Jūrmala
	4.2. Pilsētvides kvalitātes uzlabošana	Rīgas administratīvā centra izveide	Rīga
		Pievilcīgas pilsēta - GIS, pilsētplānošana	Rīga
		Torņkalna degradētās teritorijas revitalizācija	Rīga
	4.3. Daudzveidīgu lauku teritoriju attīstība	Sabiedrisko peldvietu iekārtošana	Jūrmala, Limbažu rajons, Rīgas rajons,
		Dabas parka izveide	Tukuma rajons
	4.4. Piekrastes integrēta attīstība	-	-
5. Rīgas reģiona lomas un ietekmes pieaugums nacionālā un starptautiskā līmenī	5.1. Reģiona pārvaldes efektivitātes paaugstināšana	Attīstības stratēģijas izstrāde	Tukuma rajons
		Jauniešu iesaistīšana pašvaldību plānošanā	Ogres rajons
		Vides koncepcijas izstrāde	Ogres rajons
		Pašvaldību un NVO sadarbības veicināšana	Ogres rajons
		Pašvaldību kapacitātes stiprināšana	Jūrmala
	5.2. Sadarbības paplašināšana valsts un starptautiskā līmenī	-	-
	5.3. Vienota reģiona tēla virzīšana	-	-

* - projektu pārskatā iekļautie vietējo pašvaldību projekti apkopoti rajonu līmenī

Rīgas plānošanas reģiona administrācijas,
Nodibinājuma „Rīgas reģiona attīstības aģentūra” dati
2008.gada novembris

4.3. Rīgas plānošanas reģiona statistikas teritorijas /karte/ P10.attēls.

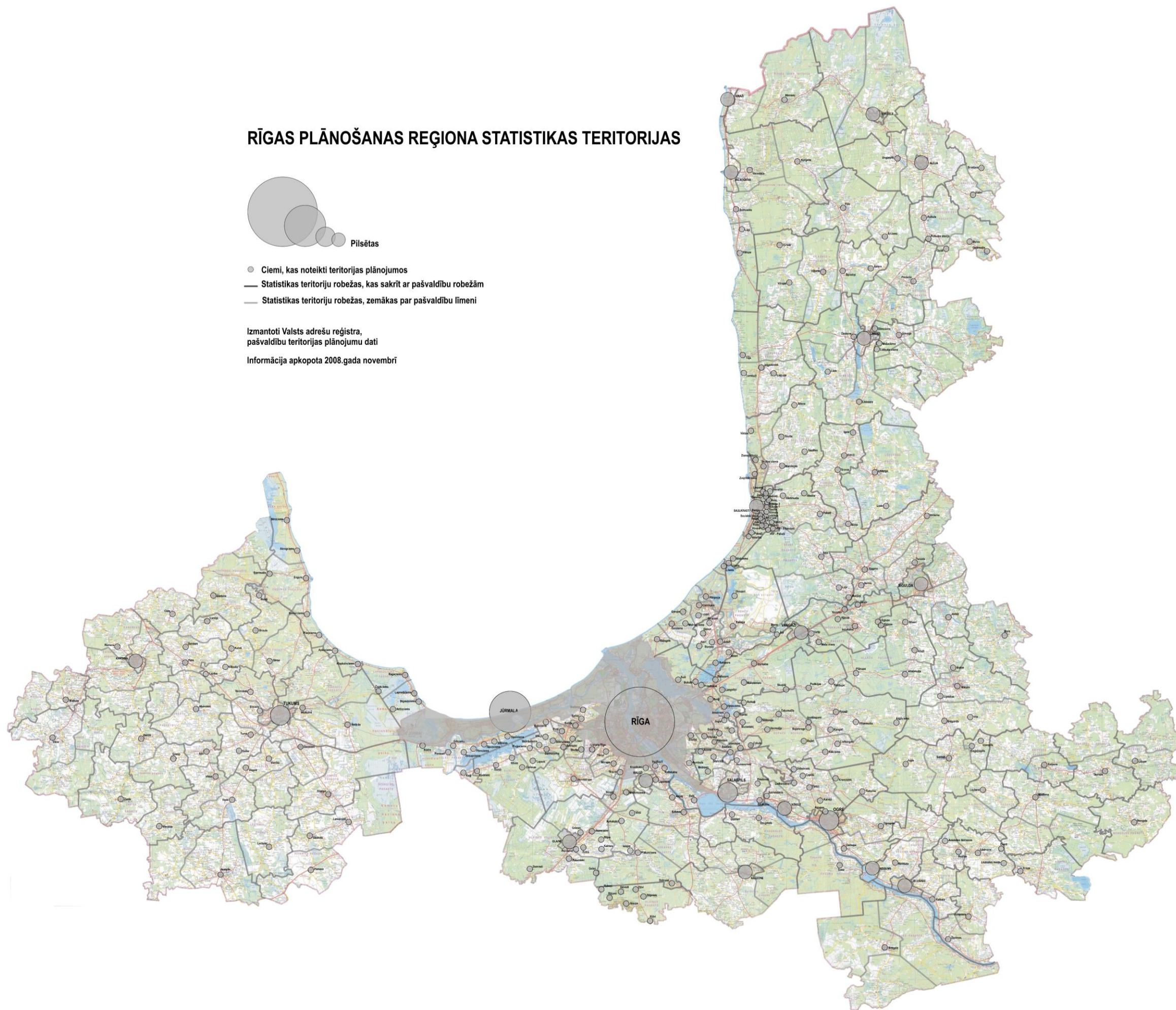
RĪGAS PLĀNOŠANAS REĢIONA STATISTIKAS TERITORIJAS

Pilsētas

- Ciemi, kas noteikti teritorijas plānojumos
- Statistiskās teritoriju robežas, kas sakrīt ar pašvaldību robežām
- Statistiskās teritoriju robežas, zemākas par pašvaldību līmeni

Izmantoti Valsts adrešu reģistra,
pašvaldību teritorijas plānojamie dati
Informācija apkopota 2008.gada novembrī

Rīgas plānošanas reģiona statistikas teritorijas /tabula/

Npk	Administratīvā teritorija	Rajons	Statistikas teritorijas	Tai skaitā			Ciemu saraksts
				Pilsētas	Lauku teritorijas	Ciemi	
PILSĒTAS							
1	Ainaži ar lauku teritoriju	Limbažu rajons	4	1	2	1	Mērniki
2	Aloja ar lauku teritoriju	Limbažu rajons	4	1	2	1	Ungurpils
3	Baloži	Rīgas rajons	1	1	-	-	-
4	Jūrmala	Republikas pilsēta	1	1	-	-	-
5	Limbaži	Limbažu rajons	1	1	-	-	-
6	Olaine	Rīgas rajons	1	1	-	-	-
7	Rīga	Republikas pilsēta	1	1	-	-	-
8	Salacgrīva ar lauku teritoriju	Limbažu rajons	10	1	4	5	Korģene Svētciems Vecsalaca Vitrupe Lāņi
9	Saulkrasti ar lauku teritoriju	Rīgas rajons	30	1	2	27	Ainava Āres Astra Bādciems Banga Gaisma Jubileja Ķīšupe 1 Ķīšupe 2 Līči Liepaine Lilaste Mežvidi Pabaži Pēterupe Priedes Roze Saulainā ieleja Saulīte Selga Silmala VEF-Biķernieki VEF-Pabaži Veselība Vėsma Zeme Zvejniekciems

10	Staicele ar lauku teritoriju	Limbažu rajons	3	1	2	-	-
11	Tukums	Tukuma rajons	1	1	-	-	-
12	Vangaži	Rīgas rajons	1	1	-	-	-
NOVADI, PAGASTI							
13	Ādažu novads	Rīgas rajons	14	-	3	11	Ādaži Alderi Āņi Atari Baltezers Birznieki Divezeri Eimuri Iļķene Kadaga Stapriņi
14	Allažu pagasts	Rīgas rajons	7	-	2	5	Allaži Allažmuiža Egļupe Plānupe Stīveri
15	Babītes pagasts	Rīgas rajons	23	-	6	17	Babīte Brīvkalni Cielavas Dzīlnuciems Egļuciems Klīves Lapsas Liberi Mežāres Piņķi Sēbruciems Skārduciems Spilve Trenči Vīkuļi Plūguciems Bļodnieki
16	Baldones novads	Rīgas rajons	5	1	4	-	-
17	Birzgales pagasts	Ogres rajons	4	-	3	1	Birzgale
18	Braslavas pagasts	Limbažu rajons	4	-	2	2	Braslava Vilzēni
19	Brīvzemnieku pagasts	Limbažu rajons	7	-	2	5	Buiva Ozoli Ozolmuiža Puikule Puikules stacija

20	Carnikavas novads	Rīgas rajons	13	-	5	8	Carnikava Garciems Garupe Pārgauja Kalngale Laveri Lilaste Mežgarciems
21	Daugmales pagasts	Rīgas rajons	3	-	1	2	Daugmale Dzintari
22	Degoles pagasts	Tukuma rajons	4	-	2	2	Degole Vienība
23	Džūkstes pagasts	Tukuma rajons	5	-	2	3	Džūkste Lancenieki Pienava
24	Engures pagasts	Tukuma rajons	12	-	4	8	Apšuciems Bērziems Engure Ezermuiža Klapkalnciems Ķesteriems Pļieņiems Abragciems
25	Garkalnes novads	Rīgas rajons	17	-	5	12	Amatnieki Baltezers Berģi Bukulti Garkalne Langstiņi Makstenieki Priedkalne Skuķīši Sunīši Suži Upesciems
26	Ikšķiles novads	Ogres rajons	13	1	3	9	Aizupes Cepliši Dobelnieki Kalnāji Kancersili Kranciems Saulesdārzs Tīnūži Turkalne
27	Inčukalna novads	Rīgas rajons	10	-	3	7	Egļupe Gauja

							Griķi Inčukalns Kļavas Krustiņi Meža miers
28	Irlavas pagasts	Tukuma rajons	6	-	3	3	Irlava Sāti Vaski
29	Jaunpils pagasts	Tukuma rajons	3	-	2	1	Jaunpils
30	Jaunsātu pagasts	Tukuma rajons	3	-	2	1	Abavnieki
31	Jumpravas pagasts	Ogres rajons	4	-	2	2	Dzelmes Jumprava
32	Kandavas novads	Tukuma rajons	13	1	9	3	Cēre Matkule Zemīte
33	Katvaru pagasts	Limbažu rajons	3	-	2	1	Pociems
34	Krapes pagasts	Ogres rajons	2	-	1	1	Krape
35	Krimuldas pagasts	Rīgas rajons	8	-	4	4	Inciems Ragana Sunīši Turaida
36	Ķeguma novads	Ogres rajons	7	1	4	2	Tome Rembate
37	Ķeipenes pagasts	Ogres rajons	3	-	2	1	Ķeipene
38	Ķekavas pagasts	Rīgas rajons	14	-	6	8	Alejas Dzērumi Katlakalns Krustkalni Ķekava Lapenieki Plakanciems Valdlauči
39	Lapmežciema novads	Tukuma rajons	7	-	2	5	Antiņciems Bigauņciems Čaukiems Lapmežciems Ragaciems
40	Lauberes pagasts	Ogres rajons	3	-	2	1	Laubere
41	Lēdmanes pagasts	Ogres rajons	7	-	2	5	Aviekste Lēdmane Lēdmanes muiža Rozītes Everti
42	Lēdurgas pagasts	Limbažu rajons	3	-	1	2	Lēdurga Lode

43	Lestenes pagasts	Tukuma rajons	2	-	1	1	Lestene
44	Lielvārdes novads	Ogres rajons	4	1	2	1	Kaibala
45	Liepupes pagasts	Limbažu rajons	7	-	3	4	Jelgavkrasti Lembuži Liepupe Tūja
46	Limbažu pagasts	Limbažu rajons	7	-	4	3	Lāde Lādezers Ozolaine
47	Madlienas pagasts	Ogres rajons	4	-	3	1	Madliena
48	Mālpils pagasts	Rīgas rajons	8	-	3	5	Bukas Mālpils Sidgunda Upmalas Vite
49	Mārupes pagasts	Rīgas rajons	12	-	6	6	Jaunmārupe Lidosta "Rīga" Mārupe Skulte Tiraine Tēriņi
50	Mazozolu pagasts	Ogres rajons	3	-	2	1	Līčupe
51	Meņģeles pagasts	Ogres rajons	2	-	1	1	Meņģele
52	Ogres novads	Ogres rajons	5	1	2	2	Ciemupe Ogresgals
53	Olaines pagasts	Rīgas rajons	27	-	6	21	Apšukalni Blijas Damradi Dāvi Ezītis Galiņi Grēnes Ielejas Jāņupe Jaunolaine Kalmes Klāvi Medemciems Pārolaine Pēternieki Rājumi Rubeņi Stīpnieki Stūnīši Vaivadi Virši

54	Pāles pagasts	Limbažu rajons	4	-	2	2	Ārciems Pāle
55	Pūres pagasts	Tukuma rajons	6	-	3	3	Dzintars Lamiņi Pūre
56	Ropažu novads	Rīgas rajons	20	-	4	16	Augšciems Bajāri Gaidas Kārciems Kangari Lielkangari Mucenieki Podkājas Ropaži Silakrogs Tumšupe Villasmuiža Zaķumuiža Rotkaļi Jaunbagumi Bajārkrogs
57	Salas pagasts	Rīgas rajons	13	-	3	10	Gārciems Kaži Kūdra Pavasari Pērciems Silmalas Sīpolciems Spuņciems Straupciems Varkaļu ciems
58	Salaspils novads	Rīgas rajons	11	1	3	7	Acone Zirņu sala Mežezeri Saulkalne Silabrieži Jaunsaurieši Priežavoti
59	Sējas novads	Rīgas rajons	10	-	3	7	Ābelīte Gāršmuiža Loja Murjāņi Pabaži Sēja Vaivariņi
60	Sēmes pagasts	Tukuma rajons	9	-	3	6	Brizule

							Kaive Rideļi Sēme Vilksala Lazdas
61	Siguldas novads	Rīgas rajons	7	1	4	2	More Jūdaži
62	Skultes pagasts	Limbažu rajons	10	-	3	7	Mandegas Saulītes Skulte Skultes muiža Stiene Vārzas Ziemeļblāzma
63	Slampes pagasts	Tukuma rajons	4	-	2	2	Ozolnieki Slampe
64	Smārdes pagasts	Tukuma rajons	5	-	3	2	Milzkalne Smārde
65	Stopiņu novads	Rīgas rajons	15	-	5	10	Cekule Dreiliņi Dzidriņas Līči Rumbula Saurieši Ulbroka Upeslejas Vālodzes Jugla
66	Suntažu pagasts	Ogres rajons	7	-	3	4	Jugla Ķieģeļceplis Suntaži Upespils
67	Taurupes pagasts	Ogres rajons	3	-	2	1	Taurupe
68	Tumes pagasts	Tukuma rajons	7	-	3	4	Daibes Tume Vecmokas Slocene
69	Umurgas pagasts	Limbažu rajons	7	-	3	4	Dārzciems Lidlauka ciems Mežaciems Umurga
70	Vānes pagasts	Tukuma rajons	4	-	3	1	Vāne
71	Vidrižu pagasts	Limbažu rajons	5	-	1	4	Biriņi Gravas Igate Vidriži

72	Viesatu pagasts	Tukuma rajons	2	-	1	1	Viesatas
73	Viļķenes pagasts	Limbažu rajons	9	-	4	5	Āstere Ķirbiži Šķirstiņi Viļķene Vitrūpe
74	Zantes pagasts	Tukuma rajons	2	-	1	1	Zante
75	Zentenes pagasts	Tukuma rajons	3	-	2	1	Zentene
		KOPĀ	529	20	197	312	

RPR administrācijas dati uz 2008.gada novembri

RĪGAS PLĀNOŠANAS REĢIONS
www.rpr.gov.lv